

ISZÁNTÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRA

A kiadóhivatalban átvéve:
Egész évre 16 k.
Negyedévre 4 "
Helyben házhoz hordva:
Egész évre 20 kor.
Negyedévre 5 "
Vidékre postán szállítva:
Egész évre 24 kor.
Negyedévre 6 "
Egyes szám ára 8 fillér

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, ahétfő és
ünnepek utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 8.

A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők.

XIX. évfolyam 63. szám.

Nagy-Várad. Vasárnap, 1913. március 16.

Dr Várady Zsigmond-utca.

Írta dr Molnár Imre.

Az utca elnevezések divata, nagy férfiak kitüntetése céljából végig száguld Magyarországon is és mint az új idők számtalan szeszélye, feltétlen meghódolást parancsol minden élőnek. Hisz ez az irány ha mindennapivá lesz, elveszíti még azt a kevés jogosultságot is, melylyel bír; de megzavarója lehet a társadalmi együttérzés, a kölcsönös megértés jóval fontosabb érdekének. Hisz az ilyen minduntalan előrántott kitüntetések egy kis város társadalmi életében megmozgatják minden fontosabb ok nélkül a különböző osztályok, felekezetek érzékenységét; különösen ha egyes hatalmas klikkek irányítják azt. Hogy mily kevés megfontoltsággal kezeljük ezt a látszólag kis jelentőségű ügyet, példa reá az Apáca-utcának névváltoztatása.

Nagyvárad nagy szülöttje, hazánk érdemekben gazdag jelese, kétségtelenül kiérdemelte a kitüntetést s Nagyvárad ezzel csak kötelességét teljesítette nagy fia iránt. De kérdem én, nem elég felemelő-e az a márványtábla szülőházának falain, melynek sorai megkapó rövidséggel, de annál tömörebb igazsággal fejezik ki e nagy férfiú összes kiváló tulajdonságait. Miért kellett a régi, megszokott Apáca-utca elnevezésnek eltűnni, a mi egy százados zárda bizonyos lekicsinylésére is magyarázható. Számos, aránylag kisebb értékű egyének kitüntetése mellett, tárgyilagosa-e Várad eljárása, midőn szintén nagy szülöttjének Pázmány Péternek, a magyar nyelv nagymesterének, az európai

hirű tudósak, aki eltörölhetlenül beírta nevét aranybetűkkel a magyar nemzet dicsőségeivel teljes történetébe, még eddig nem jutott utca, hogy Várad népe is tudomást szerezhessen erről a nagy fiáról.

Ezeket bevezetésül; mert cikkem főtárgya az új utca elnevezése.

Nagyvárad törvényhatóságának a legutóbbi elhatározása által erkölcsi érületemben látom magamat érintve. Ennek a kifejezése készlet a tollhoz nyulni, hogy ennek a határozatnak erkölcsi vonatkozásai is megvilágítva legyenek polgártársaim előtt.

Apitius római polgár méreg poharat ürit, midőn vagyona egy millió sestertiuson alászállott. Valószínű, hogy materialisticus életfelfogása vitte őt erre a lépésre, mert hisz akkor már egész Róma a materializmus posványában fetrengett. Hisz Róma nyíltan megtagadta, kigunyolta isteneit s ez adta kezébe először a polgárnak a méreg poharat s a polgár méreg poharat követte a római birodalom összeomlása. Rettenetes kapcsolatot látok én az évezredekkel ezelőtti méreg pohár és a között a gyilkos pisztoly között, mely Várady Zsigmond életét a Semmeringen kioltotta. Közöttünk élt ő, a kit a mindenható a legfényesebb tehetségekkel megáldott, aki szorgalma, nagy tudása és munkás életével, egy, a mi viszonyaink közt nagynak mondható vagyont szerzett, mert hagyatéka a millió koronát meghaladta. És az a férfiú életének delén, 50 éves korában elveti magát az életet.

Tudom, hogy vannak városunk szabadgondolkodói közt, kik abban nem találnak megütközni valót. Hisz

a szabadkőművesek egyik principiusa dicsbeszédében nyíltan ki mondja: U megvetette a vallás narcoticumát s életének befejezése ennélfogva stilszerű és harmonikus. Ez a nyilatkozat csak igen kevés embert s azokat is talán csak ideig óráig képes megnyugtatni.

Nagyvárad polgárságának tulajnyomó többsége, a magyar nemzetnek csaknem egésze, a népek milliói ebben megnyugvást nem találhatnak; mert nekik a kigunyolt narcoticumra szükségük van s akik inkább fogják osztani felfogásomat: „egy kissé kevesebb szabadgondolkodás és csak egy kis vallásosság” és Várady Zsigmond a magyar hazának ma is élő, igen értékes és munkás polgára.

A szabadkőművesek által annyi kedvteléssel felkapott Narcoticum szó bizonyítéka a vallásokkal szemben elfoglalt álláspontjuknak.

Minduntalan halljuk tőlük, hogy a vallásokkal nem törődünk; ámde a gyakorlati életben, akár a községben, akár a társadalmi élet egyéb téerein nincs az a legjelentéktelenebbnek látszó kérdés, amelyeknél a vallások befolyását leszállítani, a vallásos intézményeknek ha azok még oly áldást hozók is az emberiségre, azok letörését meg ne kísérelnék. Ezek a szemmel látható mindennapi tülekedések és a vallásnak nyomorult Narcoticummal való megbélyegzése, mutatják az ő tanaiknak igazi irányát.

Egy évtizeddel ezelőtt az Isten negyedik parancsolata volt gáncsolódásuk tárgya. Az akkori főmester a szülők tiszteletét helytelennek, a fiúk engedelmisségi kötelességét zsarnokságnak bélyegezte.

SZEPESSEGI és RUMBURGI VÁSZNAK

Asztalneműek, Schroll-féle schiffonok

URI, NŐI és GYERMEK FEHÉRNEMŰEK

Teljes menyasszonyi kelengyék

SZÖNYEG, FÜGGÖNY, LINOLEUM

PAPLAN és MATRÁCOK LEGOLCSÓBBAN
BESZEREZHETŐK

CZILLÉR IMRE

NAGYÁRUHÁZÁBAN SZENT LÁSZLÓ-TÉR 2. SZÁM.

Ezek a vészteljes tanok hamar érlelik gyümölcsüket. Olvassák el Várady Zsigmond végrendeletének toldalékát az anyáról és megértik az összefüggést a régi főmester tanai és ezen végrendeleti intézkedés kegyetlensége közt.

Ezerek és százezerek viselik az élet sulyos terhét s elviselik naponta a szenvedéseket és gyötrelmeket; de életük fonálát nem tépik szét, meghagyván azt annak „ki életnek és halálnak egyedül ura.”

Elismerem, hogy vannak az életben nehéz helyzetek, az élet teremt ellentmondásokat, bonyodalmakat, melyek az akarat elhatározást is vészteljesen befolyásolhatják. De épen az ily nehéz helyzetekre parancsolja vallásom a megbocsájtást. Én mélyen fájlalom Várady Zsigmond tragikus végét, én tudom őt sajnálni, tudok érette imádkozni; de arra nem vagyok képes, hogy őt minden egyéb nagyérdemei dacára mindenben követendő példának elismerjem. Tudom, hogy vannak nagy férfaink, egy Széchényi gr., Teleky László, kik szintén önkézüleg vetettek véget életüknek és mégis a nemzet elismerése, glóriája környékezi neveiket. Ámde ők a haza nagy érdekeinek ütköző pontjába sodortatva, vagy lelki életük elhomályosodásával követték el tettüket. Hisz az ország csaknem minden városának vannak Széchényi-terei és Teleki-utcai. Ezekkel a példákkal Várady Zsigmondot azono-

sítani nem tudom. Az ő cselekedetének leküzdhetlenül szükségzerű, magasabb indokait nem találtam, azokat elvtársai részéről sem hallottam indokolni.

Elismerem Várady Zsigmondnak sok, kiváló tulajdonságát, jól esőleg tudomásul veszem a jótékony céljaira rendelt százezereket; bár ezek reám nézve nem döntők, mert erkölcsi értékkel szemben a százezerek sem bírnak ellenértékkel.

Az utca elnevezés az illető emberre nézve kitüntetés. Ámde ez magában foglalja azt a megtámadhatatlan igazságot, hogy a kitüntetés célja a jelen és jövő nemzedék figyelmeztetése, hogy annak az embernek életét vegye példa gyanánt s azt mindenben követni igyekezzenek.

Egyenesen megdöbbenő reám nézve ennek a kérdésnek a törvényhatósági tárgyalása. Indítvány lett ugyanis téve, hogy ne az ajánlott kis utca, hanem Nagyvárad legelső utcáinak egyike, az Uri-utca jelöltessék meg Várady nevével. Elismeréssel kell adóznom a törvényhatóságnak, hogy legalább ezt az indítványt visszautasította. Bár a polgármester urnak indoklása csak részben és épen nem az érdemben fedik az indokaimat. Vallásos polgártársaim tekintsenek ennek az indítványnak mélységeibe, hogy mily rettenességet hord ez a ő mehében. El akarták nevezni azt az utcát, melyben ginnáziumi és akadémiai ifjúságunk százai nap

mint nap megfordulnak, — a volt páholymesternek, a vallástalannak, az öngyilkosnak nevével.

Mindennap figyelmeztetni akarták hazám reménységét, hogy ezt a férfit, ennek az életét kövessétek, ha a magyar hazát nagygyá tenni akarjátok.

Én pedig hazám ifjúsága, azt mondom nektek: Ha nagygyá akarjátok tenni e hazát, maradjatok az ezeréves haza erkölcsi talaján és ne kövessétek e veszélyes irányokat.

A balkáni háború.

Békefeltételek.

London, márc. 15.

Az itteni diplomata körök elfogadhatatlannak nyilvánítják azokat a feltételeket, a melyek mellett a szövetségesek a hatalmak mediációját elfogadni hajlandók, s azt hiszik, hogy a hatalmak ezekkel a feltételekkel egyáltalában nem is fognak foglalkozni, hanem egyszerűen meg fogják szövegezni a békefeltételeket, a melyeket a balkáni szövetségeseknek elfogadásra ajánlani fognak.

Külügyminiszterünk tiltakozása Szerbia ellen.

Bécs, márc. 15.

Albánia ügyében, komoly fordulat történt. Gróf Mensdorff, a monarchia londoni nagykövete azt az utasítást kapta gróf Berchtold közös külügyminisztertől, hogy a londoni reünio ülésén tegye szóvá Szerbiának Albániában tanusított feltünő

PERSPEKTIVA A HÁZTETŐRŐL

Szombaton éjjel, úgy éjfél után, két ember megy hazafelé a Futó-utcán. Az egyik aféle éjjeli ember, akiről senki sem tudja, hogy kicsoda, de aki ugyanezt mindenkiről tudja. A másik valami hivatalnok. Végtelemül önző és mérhetetlenül gyáva ember. Mindentől fél, csak attól nem, hogy kárpótlékot kap.

Amint a Háromláb-utcába befordulnak a hivatalnok az egyik kapu alatt egy vérbefagyott hullát pillant meg. A szíve verése eláll; csak utóbb hebegi:

— Nézze! Mi van itt?

Az éjjeli ember tényleg hozzácsiszolódott már sok mindenhez, de ezen kívül kötelességszerűen pózol egy kissé. Odapillant és kissé erőltetett közönnyel szól:

— Ez? Hát nem látja? Hullát! Ezt bizony jól elintézték!

A hivatalnok a gyáva emberek kíváncsiságával vizsgálgatja a fekvő ember véres ingét, megtört szemét, de a következő pillanatban urrá lesz felette az önző ember, aki végtelenül jól és melegen érzi magát, hogy nem övele történt ez a kis kellemetlenség.

— No, ennek jól megadták, szegénynek! mondja kinosan rejtett boldogsággal.

— Persze, hogy jól megadták! — feleli az éjjeli ember. — De most ne ilyesmin jár-

jon az esze! Ennek megadták!? Micsoda buta beszéd ez? Segítenünk kell! Hátha él még?

Odamegy a véres emberhez, tapogatja, de utóbb csüggedten azt mondja:

— Biz ez meghalt!

A hivatalnok összeborzad, megfogja az éjjeli ember kabátját és szól:

— Gyerünk! Ebből baj lesz. Lássá, minek hívott éppen erre? Gyerünk!

— Ne legyen olyan poltron! — förmed rá az éjjeli ember. — Ambár abban van valami igazsága, hogy baj lehet a dogloból. . . Hát nem bánom, menjünk!

Már indulnának is, de ekkor a mellék-utcák egyikéből kongó lépések hallatszanak. A hivatalnok futni szeretne, de akkor az éjjeli ember megfogja a kabátját.

— Hohó fiam! — mondja, — most már csak maradjon.

Maradnak.

A kongó léptek okozója, — valami félig berugott cigány, — odaér. Bután néz a két utlevőre, aztán valami szellemeset akar mondani.

— Meghótt? — kérdi.

— Hát vak maga, vagy mi a fene? kérdi dühösen az éjjeli ember.

Most már hárman nézik a hullát. Egyik butább arcot vág mint a másik. Egyszerre csak az éjjeli ember elkiáltja magát:

— Rendőr!

A hivatalnok megfogja a karját, rángatja és mondja:

— Ne ordítson! Gyerünk!

Az éjjeli ember nem ereszt. Ekkor már innét is onnét is hangzanak lépések. Nemsokára megjelenik valami szilva színű, ijedt, félig részeg ember, azután egy vén asszony és végül megjön a rendőr. Ez a rendőr odafordul az éjjeli emberhez és azt kérdi:

— Hogy hitták ezt az embert?

— Tudja a fene! — feleli az. — Annyit tudok mint maga!

Valamennyien vigyorognak. A szilvaszínű is bátorságot kap és viccelődni kezd.

— Irja fel, biztos ur, mert közbotrányt okoz! Nézze, mennyien csoportosulnak miatta!

— Hallgasson, mert felírom! — kiált rá a rendőr és szokatlanul buta pofát vág.

Azt, aki először jött, félig részeg ember, a felhevült agyveleje arra ösztönzi, hogy okvetlenül mondjon valamit, még pedig okosat.

— Meleg vízbe kell dugni a lábát! — mondja a nyílt színen szólhatás boldogságától átmelegedett hangon, — attól feléled! Az öregapám mesélte, hogy egyszer. . .

— Ugyan menjen a fenébe az öreg anyjával! — mondja neki az éjjeli ember. — A mentőkért kellene telefonálni, hátha lehetne még segíteni rajta. Menjen csak barátom, telefonáljon a legközelebbi kávéházból!

Ezt a hivatalnoknak mondta, aki azon-

AUTOMOBIL pneumatikok
AUTOMOBIL felszerelési tárgyak
AUTOMOBIL felszerelési újdonságok
AUTOMOBIL alkatrészek
AUTOMOBIL üzemanyagok

a legjobb kivitelben állandóan raktáron vannak a
Magyar Királyi Államvasutak Gépgyára
 vezérigazgatójának fiókjánál Nagyváradon,
 Nagypiac-tér 1. sz. Telefon 858.

magatartását. A bécsi külügyminiszteriumban különben azt hangoztatják, hogy akár sikerül a szerb és montenegrói csapatoknak Szkutari elfoglalása, akár nem, a monarchia szilárdan ragaszkodik ahhoz, hogy Szkutari a jövőre Albánia fővárosa legyen.

Drinápoly még tartja magát.

Konstantinápoly, márc. 15.

Nem igaz, hogy Sukri pasa Drinápoly kapitulációjáról tárgyalt. A vár még sokáig tarthatja magát.

Török csatahajó sikere.

Bécs, márc. 15.

A Hamidije újabb antivári kalandját itt úgy magyarázzák, hogy ha a török hajó öt szerb csapatokat szállító hajót erősen megrongált és egy hatodik hajót teljesen megsemmisített, akkor egyelőre szerb erősítés a Szkutari alatt álló seregnek nem várható.

A görögök meg fogják fontolni, hogy kitegyék-e bombázásnak legjobb hajóikat. A szerbek sem fognak sokáig töprengeni rajta, hogy segítőcsapataikat visszatartsák. Bizonyára tönkrement a szállítóhajók fedélzetén volt ágyú és lövészer is és az ezeknek a hajóknak a fedélzetén volt legénység sem menekült veszteség nélkül.

Hazai, Lukács, Tisza Bécsben.

Hazai Samu honvédelmi miniszter, aki tegnap utazott Karlsbadból Bécsbe, megérkezése után a hadügyminiszteriumba ment, ahol résztvett egy reszort-kérdésekben tartott értekezleten. Hazai miniszter még egy-két napig Bécsben marad és várja Lukács miniszter oda érkezését, amely valószínűleg vasárnap fog megtörténni. Lukács ugyanis ekkor fogja a választói törvényt a

király szentesítése elé bocsátani. Kormánykörökből nyert értesülés szerint ez alkalommal Tiszát is kihallgatáson fogadja a király.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A parlament elnapolása.

Budapest, március 15.

Fél 12-kor nyitotta meg az ülést gróf Tisza István gróf. Felolvastatta a főrendiházban tegnap elfogadott javaslatokat.

Pekár Gyula beadta a könyvtári bizottság jelentését.

Lukács miniszter királyi kéziratot adt át az elnöknek. Elnök átveszi, felbontja a kéziratot, felolvasás végett átadja Mihályi Péter jegyzőnek. A királyi kézirat az 1910. június 25-re egybehívott országgyűlés második ülészakát berekeszti és a harmadik ülészakát május 5-re hívja egybe. Valaki elkialja: „Eljen a király!” A kormány és a munkapárt tagjai felállnak és lelkesen éljenzik a királyt. Az elnök a királyi kéziratot tudomásulvétel végett átküldi a főrendiházhoz. Az elnök ezután bemutatja az ülészak végén szokásos jelentését. Megállapítja a legközelebbi ülés napirendjét, melyre az alelnökök, jegyzők és bizottságok megválasztását tüzte ki. A jegyzőkönyv hitelesítése után boldog ünnepeket kívánva a képviselőknek, elnök az ülést bezárta.

Ülés helyett nemzeti ünnepre.

Budapest, márc. 15.

Az ellenzéki pártok tagjai már jóval 9 óra előtt gyülekeztek a néppárt helyiségében. A vezérek közül megjelenő Justhot, Apponyi Albert grófot, Zichy Aladár grófot lelke-

sen éljeneztek. Arra a hirre, hogy a Nép-szava mai számát elkobozták, gyorsfutárral hozattak 100 példányt, amelyet szétszórtak a képviselők között és az inkriminált cikket felolvasták. Ezután az értekezletet Zichy Aladár gr. megnyitotta.

Désy Zoltán előterjesztette az intézőbizottság jelentését, mely szerint a bizottság javasolja, hogy miután ezt a napot nemzeti ünnepnek tartják és még soha képviselőházi ülést nem tartottak ezen a napon, a bizottság indítványozza, hogy a szövetkezett pártok testületileg vonuljanak az egyetemi ifjúságnak a fővárosi Vigadóban rendezendő március 15-iki ünnepélyére.

Az intézőbizottság javaslatát egyhangúlag, lelkesedéssel elfogadták és erre valamennyien a Vigadóba mentek. Benn a Házban, amikor Tisza arról értesült, hogy az ellenzék nem jön be, azonnal feloszlatta a rendőri és csendőr kordont.

NINCS PÉNZ

a tisztviselők fizetésére.

A városi bevételek csökkenése.

Nagy-Várad város levéltárában őriznek egy régi váltót, amelyre körülbelül harminc évvel ezelőtt 6000 forintot vett fel Sal Ferenc Nagy-Várad város akkori polgármestere, hogy a hónap elsején a város ki tudja fizetni a tisztviselők fizetését. A városi pénztár olyan szorult anyagi viszonyok között volt, hogy a pénztár különben még a tisztviselők fizetését sem tudta volna teljesíteni s ezt a váltókölesönösszeget is csak a polgármester személyes garanciájára fizette ki a takarékpénztár.

Szomorú idők voltak ezek s a mai tornyos, palotás, villanyfényben uszó Nagy-Várad vezetői el se hitték volna, hogy ez a szomorú dolog még megismétlődhetik.

És sajnos, ma is úgy állunk. Elérkeztünk oda a pazar gazdálkodással, a rohamos, de nem egészséges haladással, hogy a városházán kölesön után kell nézni, mert az Urnak 1913. esztendejében április 1-én a városi pénztár nem lesz képes a tisztviselők fizetéseit kifizetni s a város tanácsa a módozatok felett tanácskozott, hogy honnan vegyen pénzt.

Tagadhatatlanul nagy részük van ebben a mai szomorú állapotban a jelenlegi válságos viszonyoknak is; de az sem tagadható, hogy a város gazdálkodása, a rohamos, a város viszonyaival nem számító fejlődés, amely a törvényhatóság egyrészénél az utolsó évtized alatt észlelhető, szintén nagyban hozzájárult, hogy Nagyvárad ilyen viszonyok közé jutott.

Elképráztat bennünket a gyors haladás; bizonyos foka a nagyzásnak vesz rajtunk erőt, anélkül, hogy mérlegelnék, hogy mit bír meg a város pénztára, meddig lehet és szabad a polgárok teherbíró képességét fokozni.

ban most már el nem merne mozdulni egy országért sem. Mégis mondja:

— En menjek? Miért épen én? Menjen maga!

— No jó, maga gyáva jószág. Majd én telefonálok!

Indulna, de a hivatalnokon megint erőt vesz a gyávasági roham.

— Ne menjen! Minek akar maga telefonálni? Hiszen ugyanis meghalt már!

— Noóó jó! — nyöszörgi a vén anyóka, — majd lehet még maga is ilyen csöndes ember!

Az éjjeli ember felel nagyon sok jóindulattal:

— Jó, jó! Hát persze hogy lehet. De ne feccsejjen, öreg szerszám, hanem menjen haza.

— Csönd! — kiált közbe a rendőr és még butább arcot vág. Odafordul a szilvaszínűhöz és most már attól kérdi:

— Hogy hitták ezt itt?

A kérdezett vigyorog és nem felelt. A rendőr már nagyon ingerült, azért nagyon szigorúan förmed rá a hivatalnokra:

— Mondja meg azonnal, ki ez, vagy felírom!

A hivatalnok pimaszul elrejtőzik az éjjeli ember háta mögé. Nehány pilanatra gyötrelmes csönd lesz, akkor a félrészeg újra kezd...

— Nem halt ez meg, ha mondom, nem ez! Meleg vízbe kell dugni a lábát, attól feléled. Az öreg anyám mesélte, hogy egyszer.

Most már mindenki vigyorog. A hivatalnok átmelegszik, mert úgy érzi, hogg most már nem lesz baj. Már ő is szellemeskedni kezd, de nem telik tőle, csak ennyi:

— No ennek legalább nem lesz több dolga!

Az éjjeli ember ráförmed:

— Ugyan ne komiszkodják már! Menjen haza!

De a hivatalnok makacsul marad. Talán még a főnöke sem tudná rá kényszeríteni, hogy egyedül menjen haza a kongó, üres utcákon.

A hulla köré már nagy tömeg verődött. Az emberek vigyorognak, lökdösődnek; kiáltások hangzanak:

— Ennek jól neki mentek a furóval! — vagy rejtett és humorba fojtott irigységgel ilyesmit mond egyik másik:

— No, ez legalább nem füt a télen!

Lassankint aztán mindenki hazaszivárog. Utóbb csak a rendőr marad ott. A fogát csikorgatja dühében, amiért kinevették. Gyűlöli azt a hullát, meg is tudná ölni, ha ezt már más el nem végezte volna helyette.

A hajnal violaszínű véré pedig lassan el kezd lecsöpögni a házak tetejére.

Cholnoky László.

Bőjti idénycikkek

étolaj, conservált halak, sajtok, Liptói és székely tömlő turó, friss teavaj, friss és aszalt gyümölcsök, főzelékek.

Prágai és Kassai sódar, legfinomabb fajkavék, tisztán kezelt fűszerárak, pezsgő, csemege bor, cognak, francia, orosz és lengyel likőrök, dús választékban.

Mezey János és Társa cégnél Nagyváradon, Szent László-tér és Teleki-utca sarkán.

Húsvétra

A város törzsvagyona teljesen eluszott, az adósságok milliói pedig hatalmasan feltornyosultak.

Csak a legutóbbi városi közgyűlésen hallottuk egyik nagyratörő városatyától, hogy az adósság nem baj, mert egy városnak haladni kell s az adósság nem veszedelem. Némi igazság van ebben, de csak addig, amíg összhang van a város terhei, kiadásai és a bevételek s a város polgárainak teherbirása között. Az észszerű gazdálkodás azonban a városoknak is azt parancsolja, hogy csupán annyi terhet vegyenek magukra, amennyit veszedelem nélkül megbírnak s az okszerű fejlődést meg nem akasztja.

De a milyen hibás Nagyváradi város törvényhatósága abban, hogy minden utógondolat és a városi pénztár helyzetének figyelembe vétele nélkül szavazza meg a százazreket, éppen olyan hibás a város tanácsa is, mert türi és nem veszi elejét annak a sokszor ismétlődő dolognak, hogy egyes városi tisztviselők, különösen a város mérnöki hivatala előre nem engedélyezett tulkiadásokat tegyenek. Ilyenek nagyon gyakran fordulnak elő s a helyett, hogy ennek erélyes intézkedésekkel utját állanak, csak műharagot látunk a tanácsban.

Mit ér a rohamos fejlődés, a mely után a visszaesés következik? A város jól felfogott érdeke követeli a haladást, de az öntudatos, zavart nem okozó haladásban bizunk, mert csak ebben látjuk az életképes, modern Nagyváradi igazi alapját.

A mostani szomorú eset bizonyára intő példa lesz a jövőre s meg fogja óvni a várost hasonló meglepetésektől.

*

Nagyváradi város tanácsa tegnap délelőtti rendkívüli ülést tartott, amelyen Szűcs Géza főszámvevő bejelentette a tanácsnak, hogy a folyó év két első hónapjában nagyon megcsappant a város bevétele s dacára, hogy az ideiglenes költségvetésbe 200,000 koronával nagyobb kiadást vettek fel, mint az előző évben, a bevétel jóval kevesebb.

Április 1-én mintegy 150,000 koronára lesz szükség s alig van a város pénztárában 40,000 korona. Ebből pedig a tisztviselők fizetését és más törlesztéseket nem tudják teljesíteni.

Az ez évi nagyobb kiadásokat főleg az okozza, hogy a múlt évről nagyobb kifizetéseket hoztak át erre az évre.

A főszámvevő a legnagyobb takarékoságot hangoztatta, mert különben a város óriási deficitebe jut.

A tanács tagjai megdöbbenve hallgatták a főszámvevő jelentését s a felett tanakodtak, hogy mikép és honnan vegyenek elő pénzt. A villamosműnek olesó tüzelőre 50,000 K.-t utaltak ki, amelyből már 40,000 K. befolyt. Erre ugyan a villamosműnek a megszavazott beruházásokra szüksége lenne, de azért most ezt függőben hagyják s 50,000 koronát vesz át a városi pénztár a villamosműtől. A még hiányzó összeget pedig a Pesti Hazai Takarékpénztár 2 milliós kölcsönéből még meglevő s inség munkára szánt 200,000 koronából utalja ki. Így áprilisra csak előteremtik a szükséges összeget, de ha a város bevételei

továbbra is csökkenést mutatnak, a baj ismétlődik.

Mivel pedig az adófizetést sem lehet dobbal erőszakolni a rossz viszonyok miatt s a város átírási díjból is csak keveset vehet mostanába be, a tanács a legnagyobb takarékoság terére lép; egyelőre nem követet, megszorítja a kiadásokat minden vonalon.

Megbízta a főszámvevőt, hogy állítsa össze a két hónapi kezelési kimutatást, hasonlítsa össze a költségvetéssel. Ebből állapítják meg, hogy mely rovatnál lehet vagy nem lehet kiadásokat eszközölni.

TÉLI PAVILLON a Bunyitay-ligetben.

*

Bunyitay Vince kanonok jóvoltából hozzájutott a város egy pompás, levegős ligethez, amelynek szépsége és egészséges fekvése száz meg száz embert vonz ki a füstös városból. A hajdani füzes és a Körözsmosta iszapos terület fölött ma virágzó gruppok állanak, kavicsos utak ölelkeznek. A Körözs magával hozza falukról az üde levegőt, amely itt érinti először a városi zónát. A váradi hegyekről friss illat hőmpolyog le a sétaterek fölé.

S ebben a pompás millióben áll a Dörözs-sziget, amelyet körülfut a Körözs vize. E sziget körül zajlanak le a leghangosabb téli délutánok, amikor itt lármázik, esacsog, kacag egész Nagy-Váradi aranyifjúsága a tükörsima jegen. De nyáron sem sokkal elhagyatottabb ez a sziget. Zászlós, tarka csónakok siklanak a tó sekély, sötét vize felett.

De ugy télen, mint nyáron, egyformán baj volt mindig egy lényeges tényezővel. Egy olyan nélkülözhetetlen elemmel, amely ott zuhog el a nagyszerű liget frontja előtt és tőle azért mégis oly messze van!

A víz!... A Dörözs sziget tavának sohasem volt elég és bőséges vize. Pedig csak egy pár lépés választja el a tavat a Körözs gazdag medrétől, egy keskeny földtorok, amely annyira megzavarta az egykori munkálatokat, hogy nem tudtak a Körözs vizének hatalmas esést adni. Enélkül pedig a tóba soha sem fog elég víz ömleni, örökké vízszegény marad.

Kettős terv

foglalkoztatja most a mérnöki hivatal. Tudvalevőleg a hatalmas és tökéletes vasbeton uszoda, amely már a megvalósítás stádiumában van és a Dörözs sziget végleges rendezése.

A kettős szoros kontaktusban áll egymással, mert közös nagy esatornájuk lesz. Az a része a tervnek, amely az uszodára vonatkozik, az már ismeretes, az pozitív, az biztos, amennyiben pályázat alatt van. De a másik rész, amely a Dörözs sziget rendezésére vonatkozik, az még csak ott él a kék papirusu mérnöki rajzokban.

A sziget tavának elhanyagolt voltát és szegényes vizanyagát már sokszor felpanaszolták. Ezen a mizerábilis állapotban akar segíteni a mérnöki hivatal, amelynek egyik

legambiciózusabb tagja: Niesner Aladár készíti a terveket.

Szélesebb lesz a tó.

Munkatársunk érdeklődött a nagyszabású terv iránt a mérnöki hivatalban, Köszeghy József főmérnök csak nagy konturjait mondotta el a tervnek, amely minden tekintetben kifogástalan. Kívánatos volna, hogy minél előbb ezt is hajtsák végre.

— A terv legfontosabb része az, amellyel azt akarjuk elérni, hogy a tónak mindig bőséges vize legyen. De nemcsak bőséges, hanem tiszta is.

Ezt mélyítéssel fogjuk elérni. A Körözs medre alá kerül a tó felszíne, erős vasbeton esatornán fog a víz befolyani és vele szemben, a tó másik oldalán kifolyani.

Emellett a téli szezon mizériája volt egy meleg és kényelmes helyiség hiánya. Ezt akarjuk pótolni egy téli pavillonnal, amely vasbetonból készülne. Elöl világos üvegfolysó lesz, egy pompás hall, amely melegezőül is szolgál. Jobbra-balra férfi- és női-öltözők lesznek, sőt büffé is.

— A tavat egész végig kibővítjük. Mindent 20 méter széles lesz. Ott, ahol a csónakok állomása lesz, a tó 50 méter szélességére bővül.

— A jelenlegi gyenge fahidat levesszük. A szigetre a Körözsmenti főútról lehet majd bejutni s a tó fölé egy új vasbeton-hidat verünk.

Ezek a terv nagyobb vonalai. Néhány uap mulva teljes precizitással kidolgozva ott fog állani készen a mérnöki hivatalban. S rövid idő mulva a főmérnök be is terjeszti a tervet Nagyváradi város tanácsához.

Márciusi ünnepélyek.

*

A jogászok március 15-iki ünnepélye

Dr Krüger Aladár ünnepi beszéde.

A szabadság, egyenlőség, testvériség ünnepét az idén is nagy fényvel ünnepelte meg Nagy-Váradi. Az iskolák ünnepélyeket tartottak és a polgárság is nagy lelkesedéssel ünnepelt.

Március idusát nagyon régen nem ünnepelték Nagy-Váradi olyan imponálóan, fényesen és lelkesen, mint tegnap a nagyváradi jogászfjúság. A jogakadémia díszterme a szó szoros értelmében zsufolásig megtelt közönséggel és 6 óra tájban már ugyanannyian szorongtak kívül a folyosón, mint bent a teremben. Az ifjúság zugó lelkesedése, dr Krüger Aladár ügyvéd ünnepi beszéde magával ragadta az óriási közönséget és a jogászok ünnepélye igazán méltó, ragyogóan fényes, tüntetészerű megnyilvánulása volt a márciusi eszmék iránt való, szent, komoly, öntudatos, lelkesedésnek.

A Hymnusz fenséges hangjai után Molnár Lajos, a jogakadémiai Olvasó Kör

PÓTI LAJOS

uri-czipész tüzlete Nagyváradi, Uri-utca 23. sz

a premontrei gimnáziummal szemben.

Ajánlja saját készítményű, mérték szerint a legelegánsabb és legtartósabb cipőit, angol és francia kivitelben. Orthoped cipők orvosi előírás szerint. Javitások gyorsan eszközöltetnek. — Jutányos árak!

elnöke lelkes szavakkal nyitotta meg az ünnepélyt.

A mai ünnep nem a múlté, — mondotta — nemcsak az emlékezésé, a hagyományoké, a háláé, ez az ünnep a jelené, a miénk, össze van forrva a mi eszméinkkel, — lelkünknek friss energiákkal, akarásokkal teli magasságok felé való törekvése tette számunkra különösen nagy ünneppé, a haladás, a munka erőforrásává március 15-ikét.

Talán soha sem volt annyira lelkünk-ből fakadó szükség március idusa méltó megünneplésére, mint éppen ma. Sohasem éreztük, hogy vissza kell mennünk a Jelen szomorú sivárságából a múltba, a márciusi ifjakhoz, lelkesedést, hitet, erőt meríteni, hogy a reménytelenség, a fáradt enerváltság, a gunyos, gerinctelen és hazafiatlan cinizmus helyét öntudatos, magabizó, a mult-hoz méltó fiatalos energiák foglalják el.

A mi márciusunk a munka márciusa és vagyunk talán, akik nemcsak lelkesedni, nemcsak ünnepleni, hanem dolgozni, felfelé törni is tudunk, akik tudunk bizni a szebb jövőben, amely talán meg fogja mutatni, hogy nem hiába, nem lélek nélkül ünnepeztünk, hogy nemcsak volt, hanem van és mindig van a márciusi ifjak nyomdokain haladó új aranyifjúság.

Ezzel a hittel, ezzel a reménnyel köszöntöm a nagyváradi jogászfjúság nevében a mélyen tisztelt ünneplő közönséget és az ünnepélyt megnyitom.

Az élénk tapsokkal fogadott megnyitó beszéd után Petry Gyula joghallgató szavalt el Farkas Imre „Vén cigány” c. melodramáját nagy hatással, Zsdánszky Kálmán joghallgató művészi zongorakiséréte mellett.

Ezután dr Krüger Aladár ügyvéd, az ünnepi szónok mondotta el gyönyörű ünnepi beszédét, amellyel valóságosan frappirozta a jelenvoltakat. Zugó, hatalmas tapsvihar, őszinte szívből jövő lelkesedés fogadta a mi időnkbe illő, igazi hazafiságtól áthatott óriási hatású beszédét.

Dr Krüger Aladár egyik magyar folyóiratnak abból a nemrég megjelent mondatából indult ki, hogy a multtal szemben csak egy kötelességünk van: minél hamarabb elfelejteni. De hiszen a magyar történelem ugyis tele van már a multakra vetett fényekkel egész halmazával; s azért kell-e feledni tanulnunk, hogy ha majd egykor mi is átlépünk azon a küszöbön, mely jelenünket multtá teszi, akkor a jövő nemzedék, melyért mindent készek lennénk feláldozni, gögösen dobbantson a mi sirunkra is, mondván: jó hogy elmúltatok, majd igyekezni fogunk titeket elfelejteni?

Ez az ünnepély azonban azt mutatja, hogy vannak történelmi momentumok, amelyeket nem felejtünk és vannak magyar ifjak, akik felejtetni nem akarnak soha.

Pedig e nélkül is sokat felejtettünk már; 65 éve a Talpra magyar mint riadó, mint himnusz harsant fel a színpadon, ma is hallatszik a színpadon e két szó: Talpra magyar, de nem mint riadó, hanem mint név, egy trágár darab egyik hülye szereplőjének neve.

Aztán sorba vette a szónok, hogyan elfelejtettük a márciusi többi eszmét, melyek a Talpra magyar nyomán fakadtak. Szabadságért küzd az ember az egész történelmen át, hogy a fáraók piramisaihoz állati munká-

val követ hurcoló rabszolgából a felhők közé fölemelkedő szellemével még magasabba szárnyaló kultúremler legyen. Keresi a szabadságot minden téren, ki is vivja, de mikor birtokába jut, nem találja meg benne kielégülését, mert csak üres jelszót kap, melynek hazug a tartalma; a sajtószabadságban pornográfia, a gyülekezési szabadságban bevált kirakatablakok stb. Van sokféle szabadság, de a lélek rab, jelszavak rabja.

Csak szabad, lelkükben is szabad emberek lehetnek egyenlők; ma az egyenlőség helyett osztályharc a jelszó.

Egyenlő emberek lehetnének testvérek igazán. A testvériséget mi magyarok ezer éve elfelejtettük. Nálunk mindig van háborúpárt, amikor a józan ész békekötést diktálna és mindig van békepárt, amikor a döntő csatába mindnyájunknak el kellene mennie. S hogy még sivárabb legyen a helyzet: ma a testvériség gyönyörű jelszavát is száműzik s helyette a társadalomba dobták minden kultúra ellenségét, a rombolás riadóját, az eldurvulás hirdetőjét: az osztálygyűlöletet.

Valamikor egy magyar vezérferfiu azt követelte: adjuk vissza a jelszavaknak igazi értelmüket! Ma már azzal is beérnők, ha visszakaphatnók régi márciusi jelszavainkat: a jelszavak rabigája helyett a szabadságot, az osztályharc helyett az egyenlőséget, az osztálygyűlölet helyett a testvériséget.

Vajjon meg tudnók-e tölteni ezeket a régi nemes tartalommal?

Talán. De csak akkor, ha a márciusi időkből, a multból vesszük a példát.

Kempis Tamás mondja: Két szárnyal emelkedik az ember a földi salak fölé, az egyszerűséggel és tisztasággal. A márciusi nagy nap az egyszerűség és tisztaság szárnyain minden salak fölé emelkedik. Egyszerű volt a nap eseménye, lezajlott reggeltől estig rendőr, esendőr és szurony nélkül. Ma egy darab só, vagy egy rossz talpfa körül nagyobb bonyodalom kerekedik, mint akkor ama nagy, országot megregettető tény körül, hogy a sajtó levette évszázados bilincseit. S tiszta és őnzetlen volt a márciusi ifjak szándéka: halálukkal peccsételték meg eszméik őnzetlenségét.

Ilyen egyszerűsége és tisztaságra oh be nagy szükség volna éppen ma! Ha valamikor, ugy ma kell visszatérnünk tanulságokért a multba. A multat lehet megbocsátani, lehet fölötte a kiengesztelődés szavait ejteni, de ha mint magyarok fenn akarunk maradni, ha nemes lelkesedést akarunk önteni a jelen küzdelmeibe, ha a jövőért tiszta, öntudatos, magyar lélekkel akarunk küzdeni, akkor a multat elfeledni nem szabad soha, soha!

Az ünnepi beszéd után Horváth Mici, a Szigligeti Színház népszerű művésznője lépett a pódiumra, akit a közönség forró tapsokkal fogadott. Néhány gyönyörű magyar dalt énekelt Bebe Karesi cigányzenekara kíséréte mellett a tőle megszokott igazi művészettel. A közönség lelkesen ünnepelte a művésznőt, akinek a rendező jogászfjúság szép virágoskorral fejezte ki köszönetét.

Végül Szentlélek Kálmán joghallgató szavalt el a „Talpra magyart” tüzes lelkesedéssel a közönség élénk éljenzése közt.

Az ünnepély a Szózat hangjai mellett ért véget. Utána tüntető felvonulás volt a Kossuth-nóta hangjai mellett a Szigligeti Színházhoz, ahol Szentlélek Kálmán szavalt el a „Talpra magyart”, majd a Szacsavay-szoborhoz és Nagy Sándor emléktáblájá-

hoz, ahol Molnár Lajos joghallgató mondott lelkes beszédet.

Március 15. a vidéken.

Március 15. ünnepét a vármegyében is mindenütt nagy lelkesedéssel tartották meg. Ezek közül az ünnepélyek közül a legnagyobb elismerést a magyarcsékei járás érdemli meg. Tegnap ebben a járásban csaknem minden nagyobb községben megtartották március 15-ikét. A legtöbb helyen valóban könyek csillogtak a megjelenték szemeiben. Különösen meglepőek voltak az oláhgyermek szavalatai. Tiszta magyarsággal, lelkes hévvel, széles nemzeti színű szallagokkal a mellükön, szavaltak mindenütt hazafias költeményeket. Az oláh gyermekek szereplését a közönség percekig tapsolta. Megünnepezték március 15-ikét minden járási székhelyen és minden nagyobb községben is. Az ünnepélyek természetesen az iskolákban folytak le a polgárság részvételével.

Tömeges házasság a csékei járásban.

Tilos a vadházasság.

Verner Kálmán nagyszabású akciója, melyet a vadházasságok megszüntetése és a törvénytelen gyermekek törvényesítése iránt indított, a legszebb eredményt a magyarcsékei járásban érte el. Halász Elemér magyarcsékei főszolgabíró átlátva annak az erkölestelen életmódnak káros hatását, mely egyre jobban hódít a járásban, kapva kapott az árvaszéki elnök akcióján és teljes apparátussal kezdte meg az árvaszéki elnök rendeletének végrehajtását.

A magyarcsékei járás valóban elismerésre méltó módon hódolt meg a fontos rendelet előtt. Igaz ugyan, hogy a főszolgabíró is szigorú parancsot adott ki, hogy vadházasságban élni nem szabad, mert azt még büntetik is bizonyos körülmények között.

Alig jelent meg Halász rendelete, az elüljáróságok nagy buzgalommal kezdtek kutatni, hogy hol és kik élnek vadházasságban. Az utcán mindenütt megjelent a kisbíró és dobszó utján adta tudtára a közönségnek a rendeletet.

Az egész járásban szívesen fogadták a parancsot. Sehol egy hang sem emelkedett fel ellene. A vadházasságban élő felek tömegestől keresték fel az elüljáróságot és a saját lelkészeiket. Kijelentették, hogy nem akarnak állati módra élni tovább is, megakarnak esküdni.

Hogy milyen eredménye van a fontos akciónak, legjobban bizonyítja az, hogy csupán Drágsékéről a tegnapi nap folyamán 40 vadházasságban élő házaspár kérte a kihirdetését. Más községekben 25—30 házassági hirdetés van a községházakon.

Ez a tömeges házasság természetesen roppant megnehezítette az anyakönyvvezetők-

Valódi Mauthner-féle gazdasági, vetemény és virágmagvak

hatóságilag megvizsgálva, ólomzárolt zsákokban, legjutányosabban

Mezey János és Tsa cégnél Nagyvárad, Sz. László-tér, Teleki-u. sarok.

Telefon 249.

nek is a munkáját. Ami pedig a legföltünőbb, az anyakönyvvezetők, akik nincsenek berendezve ily tömeges házasságkötésekre, teljesen kifogytak a nyomtatványokból. Naponként kérnek a főszolgabirótól anyakönyvi nyomtatványokat, azonban a főszolgabiró nem tudja teljesíteni a községek kérését. Az alispáni hivatalból ugyanis állandóan azt az értesítést kapja, hogy nincs készlet, mert még a minisztériumból nem érkeztek meg a nyomtatványok.

Ezt a súlyos hibát ajánljuk az alispán és az árvaszéki elnök figyelmébe, mert nagyon könnyen megtörténhetik, mint ahogy már van is rá példa, hogy a házasulandó felek elvezetik kedvüket a törvényes házasságkötéstől és akkor minden akció hiábavaló lesz.

HUMOR.

*

PECH.

- Gábor hazajött.
- Hol volt?
- Monte-Carloban próbálta összeszedni a pénzt, hogy megtarthassa az esküvőjét.
- S mikor lesz a lakzi?
- Egyelőre két évre elhalasztották.

*

ASSZONYI SEJTELEM.

Felcség: Kiállhatatlan vagy azzal a mániáddal, hogy mindig ellenmondasz nekem.

Férj: De hiszen egy szót sem szoltam...

Felcség: Lehet, de én jól tudom, hogy éppen az ellenkezőjét gondolod annak, a mit mondani akarsz neked.

*

JOGOS AGGODALOM.

Kiss és Szabó, a két jó barát, vacsorázni mentek a Zöld Kutyához címzett hatodrangu vendéglőbe. Felöltőiket a fogásra akasztották s nekiláttak a megrendelt vacsora elfogyasztásának.

Kiss egyre hátrafordul a fogas felé. Szabó erre rászól:

— Mit nyugtalankodol? Mi bajod? Attól félsz, hogy ellopják a felöltődöt? Hiszen biztos helyen vagyunk!

— Biztosnak biztos a hely, de az is biztos, hogy a te felöltődnek már vagy tíz perce lába kelt.

*

A MAI GYERMEKEK.

- Hány éves vagy, Palkó?
- Hat. És te, Bertuska?
- Nyolc!
- Igazán nem is látszik, a korodhoz képest nagyon jól vagy konzerválva.

*

MORATÓRIUM.

— Gratulálok! Ugy hallom, a jövő héten lesz az esküvőd.

— Nem; három havi haladékat kaptam.

Még egyszer az élesdi zsidók.

Paprikával és léccel verekednek az imaház udvarán.

Amint előre látható volt, az élesdi zsidóhitközség ügye nem maradt szorosan belső dolog, hanem most tovább folytatódik a magán életben. Az elkeseredett felek ott rendeznek újabb és újabb botrányokat, ahol alkalom kínálkozik. Pénteken két helyen is rendeztek parázs verekedést a harcoló felek. Mindkét alkalommal azonban egy-egy olyan egyént páholtak el, akinek mondhatni semmi köze sem volt az egész dologhoz, sőt még csak nem is élesdiek voltak az illetők.

Az újabb botrány szereplője Fried Jónás felsőlugosi kereskedő. Ez a beteges ember csak mások útján értesült az élesdi hitközség botrányos dolgairól. Pénteken délután valami bevásárlás miatt Élesdre ment be. E körben betért Wégner Márton hitközségi elnök koresmájába is.

A koresmában nagy sereg zsidó volt összegyűlve, akik izgatottan tárgyalták az előző napi eredményeket. — Tulajdonképpen itt gyűlés volt, melyen a rabbi pártiak törvénytelennek nyilvánították a rabbi elleneseknek már ismertett határozatát. — Mikor Fried Jónás a koresmában megjelent, egyszerre félbe szakadt a tanácskozás és a zsidók összesugtak.

A szerencsétlen Friedet kémnek nézték. Egyszerre neki támadtak a jövevénynek és addig verték, még csak ki nem vánszorgott a koresmából.

Fried Jónás, aki hiába érdeklődött, hogy miért bántották, egyenesen az öccséhez ment panasza. A testvér jól megtermett legény, aki képes lett volna szembeszállni a hitközséggel is, nagy dühösen rohant Élesdre és a bántalmazókat kérdőre vonta.

A hős verekedők azonban tagadtak mindent. Azt állították, hogy ők nem nyultak Friedhez. Péntek este a két Fried testvér rendes szokásuk szerint átment Élesdre az imaházba. Ugylátszik már várták őket. Az élesdi zsidók elhatározták, hogy nem engedik be a két testvért, mert őket is rabbi elleneseknek tartották és általános volt a vélemény, hogy csak spionkodni jöttek ide.

Alig léptek Friedék az imaház udvarára ott egyszerre 30 zsidó rontott rájuk. Hogy harcképtelenné tegyék a két testvért, paprikát szórtak a szemük közé. A két Fried ettől egy lépést sem tudott tenni. Ki voltak szolgáltatva a zsidók dühének. Az imához készülők verekedők ezután léceket kerítettek és azokkal támadtak a védtelen testvérekre.

A két szerencsétlen zsidó csak nagy nehezen tudott kitámolyogni az utcára az agyonveretés elől. Most már a dolog a bíróság elé fog kerülni, mert Friedék, akik súlyos sérüléseket szenvedtek, feljelentik a paprikás zsidókat. Nehogy pedig a botrányok állandósodjanak az imaházban, esendőket fognak kérni minden istenitiszteletre.

A főrendiház ülése.

Budapest, márc. 15.

A főrendiház ma rövid ülést tartott, melyen a második ülészakot berekesztő királyi kéziratot olvasták fel. Ezzel az ülés véget ért.

..HIREK..

Tájékoztató.

Március 16. D. e. 11 órakor Katholikus Kör közgyűlése.

Márc. 16. Népszövetség ünnepélye a főgimnázium dísztermében d. u. 5 órakor.

Márc. 17. Közgazdasági Bank r. t. felszámolásban, közgyűlése d. u. 3 órakor.

Márc. 17. d. u. 5. A tüdővész ellen védekező egyesület közgyűlése.

Április 20. A Katholikus Kör záróünnepélye

A Népszövetség márciusa.

A Katholikus Népszövetség mai ünnepélyének két országos nevű szónok ad kiváló jelentőséget. Beniczky Ödön, volt országgyűlési képviselő, a Magyar Kurir főszerkesztője az ünnepi szónok. Beniczky mint képviselő egyike volt a Ház legügyesebb, leghatalmasabb szónokainak s csak idő kérdése, mikor kerül ismét az ő igazi elemébe, a parlamenti küzdelmek viharai közé. Elévülhetlen érdeme a katolikus könyvnyomtatás, a Magyar Kurir megalapítása és felvirágoztatása. A másik szónok, K. Török Miklós a katolikus sajtónak kitűnő, régi hű munkása, szintén egyike a legjobb szónokoknak.

A központnak Nagy-Várad iránti meleg érdeklődését semmi sem bizonyítja inkább, mint az a körülmény, hogy a márciusi ünnepélyre két kiváló szónokkal is képviselteti magát.

A főgimnázium dísztermében megtartandó ünnepély műsora a következő:

1. Elnöki megnyitó.
 2. Talpra magyar! szavalja Vadász Andor.
 3. A szabad sajtó, előadás, tartja K. Török Miklós fővárosi hírlapíró.
 4. Szabolcska Mihály: Virágvasárnap. Szavalja: Velyeczky Erzsébet.
 5. Ünnepi beszéd, tartja Beniczky Ödön volt országgyűlési képviselő, a Magyar Kurir főszerkesztője.
 6. Kossuth-gyászdal, énekli a Kath. Legényegylet dalárdája.
- Az ünnepély délután 5 órakor kezdődik; belépti díj nincs, de szíves adományok a Népszövetség céljaira köszönettel fogadtnak.

Megyegyűlés előtt.

Biharmegye első szakosztálya tegnap tartotta meg ülését. Az ülésen elsősorban a törvényhatóságok átiratait tárgyalták, melyeknek legnagyobb részét tudomásul venni javasol a bizottság. Egyedüli átirat volt Hunyadvármegye átirata, melyben azt indítványozták, hogy adót tévesen kivető tisztviselővel szemben mondják ki az anyagi felelősségét. Ezt az átiratot elfogadták és kimondták, hogy ily irányban felirnak a törvényhozáshoz.

Pozsonyvármegyének statusrendezés tárgyában kelt átiratát tudomásul vették Kolozsvármegye átiratával egyetemben, amely-

Főraktár:
Nagy-Várad
Kossuth Lajos-u.
FEKETE SAS
épületben.

Turul-cipő

Elsőrangú, elegáns és jutányos.

Főraktár:
Nagy-Várad
Kossuth Lajos-u.
FEKETE SAS
épületben.

ben a jegyzők fizetésjavítása iránt irtak fel. Az utóbbi átiratot azzal vették tudomásul, hogy a jegyzők államosítása amúgy is napirendre kerül. Kassa városnak a választói jogjavaslat módosítása iránti átiratát szintén tudomásul vették. Örley György dr indítványára ezután a bizottság kimondta, hogy javasolni fogja a törvényhatóságnak, hogy irjon fel a napidíjas irnokok helyzetének rendezése tárgyában.

* **Hosanna!** A katolikus egyház Virágvasárnapját ünnepli ma, emlékezetűl annak, mikor az Üdvözítő bevonult Jeruzsálembe s a nép pálmaágakat, zöld galyakat hintve utjába, — Hosanna! kiáltásokkal üdvözölte. A templomokban barkát szentelnek a bevonulás emlékezetére. Ma kezdődik egyben a Nagyhét, a Krisztus kínszenvedésének emlékezetére szentelt időszak. A szentmisék alatt a kínszenvedés történetét: a Passiót éneklik. A szentmisék különben a szokott időben tartatnak meg.

* **Széchényi püspök hazatérése.** Február elején indult el útjára gróf Széchényi Miklós megyés püspök, hogy mint a váradai egyházmegye főpásztora, hivatalos látogatást tegyen Szentséges Atyánk-nál X. Pius pápánál, bemutassa egyházmegyéje hódolatát és jelentést tegyen annak állapotáról. Római időzése után felkereste a két világhírű franciaországi kegyhelyet Lourdest és Paray Le Monialt és tegnap Budapestre érkezett, honnét hivatalos dolgai végzése után ma délután indul haza székhelyére papjai és hívei körébe. A nagyheti és husvéti szertartásokat a székesegyházban már az utjából visszatért főpásztor fogja végezni.

* **A váradai papság husvéti szertartásai.** P. Áronffy lazarista atya ma este kezdi a papnöveldeben elmékedéseit, melyeken a káptalan, a központi papság és a papnöveldekek vesznek részt. E szertartások három napig tartanak s szerdán érnek véget.

* **Elmaradt közgyűlés.** A nagyváradai „Tüdővész ellen védekező egyesület” március 17-én délután háromnegyed 5 órára, illetve 5 órára összehívott választmányi és közgyűlése nem lesz megtartva, amiről az egyesület elnöksége ezután is értesíti az egyesület tagjait.

* **Nincs újabb behívás.** Egyik nagyváradai újság közölte, hogy a hazabocsátott 32,000 katona helyett újakat hívnak be, tehát tulajdonképpen nincs is leszerelés, csak a már 4 hónap óta bennlévőket cserélik ki újabb csapatokkal. Ez a hír téves. Nagyváradon egyetlen újabb behívót sem adtak ki tartalékos katonák behívására. Egyes tartalékos tisztek kaptak csak behívót, mert ezekkel kieserélik a tartalékosok

kiképzésére korábban behívott tartalékos tiszteket. A behívás meghatározott időre, 28 napra szól.

* **Uj államtudományi doktor.** Dajka Endrét, a nagyváradai rendőrség kitünő kapitányát, tegnap az államtudományok doktorává avatták.

* **Tisza István grófot megoperálják.** A képviselőház elnökének, Tisza István grófnak tudvalevőleg régebb időben szürke hályog volt a szemén, amelyet annak idején műtét után távolítottak el. Tisza gróf balszemén újabb időben ismét szürke hályog van keletkezében, melyet legközelebb szintén meg kell operálni. Nem lehetetlen, hogy a Ház elnöke már a legközelebbi képviselőházi szünetet fogja felhasználni arra, hogy magát műtétnek vesse alá. Az operáció folytán Tisza István grófot egyébként komoly veszedelem nem fenyegeti. A műtétet dr. Grósz Emil egyetemi tanár fogja végezni, aki a közelmúltban Khuen-Héderváry grófnal végzett hasonló műtétet kitünő eredménnyel.

* **Ajánlat házvételre.** Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága telket keres elemi iskola céljaira. Ifj. Polonkay Gyula nagyváradai lakos beadványt intézett a városhoz, amelyben felajánlja Körözs-utca 30. sz. házát erre a célra 60,000 korona vételárért.

* **Doktorrá avatás.** Lacsny Ince Lajos, a nagyváradai prem. rendű főgimnázium nagytehetségű, alapos készűtségű fiatal természettanára, a budapesti tudományegyetemen igen szép sikerrel tette le a bölcészet-tudori szigorlatot s tegnap délelőtt avatták doktorrá a tudományegyetem aulájában. Doktori disszertációja igen becses és előkelő színvonalon áll, amely a tanárok dicséretét is kiérdemelte. A pompás értekezés a nagyváradiakat és biharmegyeieket közelebről érdekli, mivel az a Nagyvárad mellett Hévízvíz alga flóráját ismerteti tudományos alapon s ezzel a szakkörök figyelmét Nagyvárad város és Biharmegye büszkeségére a Püspök- és Félix-fürdőkre irányítja.

* **Gróf Pongrácz Jenő temetése Nagyváradon.** Tegnap délután helyezték örök nyugalomra az elhunyt gróf Pongrácz Jenő nagybirtokos tetemeit a nagyváradai családi sírboltban. Basahalmáról csütörtökön délután érkezett meg Székelyhidra a halottat szállító vonat. Innen kocsin vitték át a koporsót Nagyváradra, a hol a kápolnában ravatalozták fel. A ravatalon csupán a családnak volt egyetlen egy koszorúja; mert az elhunyt végrendeletének szerint azt kívánta, hogy ne küldjenek koszorúkat. A temetési szertartás délután három órakor kezdődött. A kápolnában a családtagok és a vidék földbirtokosai voltak jelen. Kint az udvaron a környékről nagyon sokan gyülekeztek össze. A községek az előljárásági tagok által képviseltették magukat. A szertartást a basahalmi plébános végezte Hágen Ferenc székesegyházi plébános és a környéki lelkészek segédletével. Az elhunyt koporsója felett

gyászbeszédet is tartottak. A szertartás után a koporsót a kápolna alatt lévő sírboltba helyezték el, ahol még Pongrácz Jenőn kívül a családnak három tagja alussza örök álmát.

* **Az új hercegprimás arcképe.** (Második kiadás.) A Katolikus Sajtóegyesület kiadásában megjelent és kapható Csernoch János dr hercegprimás és esztergomi érsek művészi kivitelű heliogravür arcképe. Az igazán nagy gonddal és műveléssel készített pompás kép a hercegprimás sajátkezü aláírásával kétféle nagyságban kapható: a kisebbik 30—40 cm., ára 4 korona. A nagyobbik 40—50 cm., ára 7 korona. A nagyobb alak színes kivitelben is kapható, ennek ára 11 korona. A képek izléses, finom keretben is kaphatók! A 30—40 cm. nagyságú kép 5 cm. széles hárs-, éger-, paliszande-, mahagoni-, vagy tölgyfakeregetben, arany szegéllyel 8 koronáért, a 40—50 cm. nagyságú kép 7 cm. széles hárs-, éger-, paliszande-, vagy mahagoni keretben 13 koronáért, a színes kivitelű 17 koronáért, tölgyfakeregetben, szintén arany szegéllyel 14-50 koronáért, a színes kivitelű kép 18-50 koronáért rendelhető meg. Csomagolás és portó fejében a keretezetlen képeknél 50 fillér, a keretezett képeknél 1-20 korona fizetendő. A tiszta jövedelem a Katolikus Sajtóegyesület céljaira fordítatik! Megrendelések az összeg előzetes beküldése mellett a Kath. Sajtóegyesület központi irodájához Budapest, Ferenciek-tere 7. sz. intézendők! A keret nélküli képek ugyanilyen feltételek mellett kaphatók a Szent István Társulat könyvkereskedésében is. (Budapest, IV., Kecskeméti-u. 2. szám.)

* **Az izr. nőegylet moziestélye.** Nehéz parfümillat, óriási flanc, nagy közönség a Vigadó disztermében, az izraelita nőegylet tartotta tegnap rendkívüli érdekes moziestélyét, amelynek az adott különös aktuális izt, hogy a nagyváradai korzó jelent meg a mozi vásznán, és természetesen, hogy mindenki ott volt, aki saját magát, vagy a barátnőjét kíváncsi volt meglátni a világot jelentő — filmen. Előbb két moziműsorról vett képet mutattak be, az egyik egy tájképfelvétel, a másik pedig Wilde Oszkár Dorián Gray arcképe című regényének dramatizált előadása, amely bizony nem volt méltó Wilde híres művéhez. És ezután következett a slágerek slágere, a fősláger, Az eleserélt vőlegény c. bohózat (humoros, nevetgető) előadása, amelynek az adott érdekességét, hogy a váradai szereplők: dr Konrád Béláné, Sarkadi Klári, Váradai Rózsi, dr György Ernő, dr Kovács Zsigmond, Elek Miklós, Szepesi Lajos játszottak. Persze, mindenik szereplőben egy híres mozisínész veszett el. Azután elértük hogy este a moziban is láthassuk magunkat, kell-e ennél több? Hát nem? — Egy szó, mint száz, ügyes, ötletes dolog volt a moziest és így meg is volt a méltó sikere.

* **Hölgyek** szíves figyelmébe ajánlom női-kalap különlegességi üzleteme. Bécsben és Budapesten a legelső szalonokban működtem. Mély tisztelettel Braun Margit Rimanóczy-u. 1.

Nagyvárad

Tisztviselők Fogasztási Szövetkezete

fűszer-, csemege-bor és gyarmatárukban

Telefon 769. sz.

legelőcsőbb bevásárlási forrás.

Telefon 769. sz.

Rákóczi-ut. 6 szám alatt az Orsolya-zárda épületében

* **Verszegénység** étvágytalanság, idegesség gyógyítására és gyenge gyermekek, valamint felnőttek, sápkóros fiatal leányok erősítésére a legkitűnőbb készítmény a **KRIEGNER-féle „TOKAJI CHINA VASBOR“**. Valódi 5 puttonos tokaji borból készül, nagyon kellemes ízű, hatása biztos. Kis üveg 3-20 K. nagy üveg 6 K. a gyógytárakban. — Póstan küldi utánvétellel, vagy a pénz előzetes beküldése után **KRIEGNER GYÓGYSZERTÁR**, Budapest, Kálvin-tér.

* **Szimfonikus női zenekar** szerez rendkívül kellemes szórakozást annak a nagyszámú publikumnak, amely esténként a **Korona-kávéházat** keresi fel. A zenekar kitűnő erőt, Császari Paula hegedű- és Szegesdi Mariska zongoraművésznők. Műsoruk elsőrangú számokból áll, naponta változik s mindég családias, szolid és gazdag. — A közönség tüntető szeretettel és nagy örömmel lát a **Korona-kávéházba**, ahol elsőrendű kiszolgálás mellett még ilyen kellemes, olesó és Nagy-Váradon máshol fel nem található szórakozás vár rá. A **kávéház** jó hírneve, a figyelmes kiszolgálás s a jelenlegi kitűnően szervezett női zenekar egyaránt biztosítják a **Korona-kávéház** számára azt a nagy népszerűséget, amellyel most bír. A zenekar meglepő precizitással adja elő a legújabb operettek népszerű számainak, pompás kplékat és a legszebb népdalokat.

* **A Féliksz-fürdő vendégei.** A fürdő szezon ugyan még nem nyílt meg, a Féliksz-fürdőben azonban most már nemcsak a téli vendégek, hanem a gyógyulást keresők egész serege tartózkodik. A kitűnő fürdőt évről-évre a fürdő szezonon kívül is mind tömegesebben keresik fel. E nagyhirű fürdőt s **Komzsik Alajos** bérlő előzékenyen gondoskodik, hogy vendégei teljes kényelmet találjanak. Jelenleg a következő fürdővendégek tartózkodnak a Féliksz-fürdőben.

Dr Szabó Mihályné Arad, Simó Gábor nyug. urad. főtiszt Marosvásárhely, Kalmár Zsigmond gyáros H.-M.-Vásárhely, Koplár József ker. utazó, Budapest, özv. Somos Antalné magánzó H.-Böszörmény, Várady Geróné Törökszentmiklós, Szombatfalvy Albert nyug. rendőrtanácsos és neje Budapest, Szücs Gerő iparos és neje Nagy-Várad, G. Szabó László földb. Karcag, Grünstein Máyer és kísérője keresk. Fehérgyarmat, Erdélyi Miklósné színigazgató neje és Polgár Mariska Nagy-Várad, özv. Darvasy Sándorné magánzó Nagy-Várad, Pataky Gyula gör. kath. lelkész Kolozsvár, Cserép János és neje iparos Budapest, özv. Nagy Ferencné és lánya földbirt. B.-N.-Bajom, Kenyeres János és neje földbirt. Temesvár, Kundicz Márton és neje magánzó Bihar, Nagy Elek és neje ref. lelkész Fugyi, Schvarcz Antal pénztárnok Nagy-Várad, Rocska Béla iparos Debrecen.

* **El ne felejtse, hogy husvétii lo-csolókat, játék-tárgyakat, utazó-táskákat, ridikülöket, ajándék-tárgyakat nagyon lesón vásárolhat a Párisi Bazarban, Sas alatt.**

* **Csodaszép csemégeszőlő!** Leg-nemesebb hazai és tiroli fajalmák! — Naponta friss Carliol. Idei máltai burgonya. Fajnarancsok! Kitűnő fehér és piros hegyi-borok, a legolcsóbb árban. **MERTZ NÁN-DOR** csemegetüzetében, Körös-utca. Telefon 448 sz.

Az Alkotmányt

megveheti naponta, vagy előfizetheti, ugyancsak az

„Élet“, „Nagyasszonyunk“
„Zászlónk“ és „Kis Pajtás“.

Hegedűs Hirlapirodában

Rákóczi-ut. 5. — Telefon 1301.

x **Az „Erdélyi Kereskedelmi Automobil-forgalmi r.-t.“** nagyváradi fiókjához a legközelebbi napokban egy 20 lóerős legújabb típusú Benz-automobil fog megérkezni, melyet a cég az érdeklődőknek készséggel hajlandó bemutatni. Ezen automobil elegáns kivitele és gyönyörű működésével az itteni automobilista körökben feltűnést fog kelteni.

x **Megbízható** róm. kath. középkorú házaspár papi vagy magánháznál, helyben vagy vidéken **bármilyen állást keres.** Nő kitűnően főz, háztartásban jártas. Cim a kiadóhivatalban.

x **A városban** számtalan esetben lehet csoportosulásokat látni, amint a hölgyek tanácskoznak egymás között azon a hallatlan olesó árban forgalomba hozott **harisnya és keztyű cikkeken**, amit **Ungerleider Salamon** harisnya és keztyű áruháza árusít Nagy-Váradon, Szent János-utca 4. sz. alatt.

x **Ridzyk József** épület- és műlakatos Nagy-Várad Rákóczi-ut. 20. (Lévai M.-féle házban) Javítások gyorsan és pontosan készülnek. Elvállal minden szakmába vágó épületmunkát a legegyszerűbbtől a lediszebbéig, terv és rajz szerint. Szegeselt vasoszlopok, üvegházak, vastetők, vasablakok, tűzmentes vasajtók, sirkerítések, üzleti vasredőnyök, ablakredőnyök, cégtáblák, takaréktűzhelyek. Lev.-lap hívásra azonnal megjelennek.

x **Két jogász sétál a városban**, szemben találják magokat egy régi ismerősükkel Pista barátjukkal, a mint ránéznek feltűnik előttük, a barátjuknak elegáns felöltője van, a melyet hallatlan olesó árban szerezhet be mindenki **Nagy Sándor** férfi divatruha kereskedésében a **Zöldfa-utcán**, passagé-kapu mellett.

x **Borkimérés.** Arany János-utca 1. és Teleki-utca 40. szám alatti sarok házban tisztán kezelt asztali borok **Rizling, Muskotály, veres.** ó és **ujbor** kicsinyben és nagyban árusítatuk, Özv. **Szász Józsefné** kimérvő.

x **Csataldzsánál** a bolgárok és törökök harcolnak egymással, Váradon pedig a hölgyek kelnek haragra a nélkülözhetetlen **Mlle Juliette-féle** angol-, francia- és hall-esont nélküli fűzőkért, a melyet jutányos árban készít a Színház-u. 4. sz. alatti fűző-terem. Allandó nagy raktár fűzővendégekben.

x **Megszédődött a husvétii tojás, cukorka nagyvásár** Assódy Mihály csokoládé és bombon üzleteiben. Mielőtt husvétii cukorkát vagy disz-tojásokat vásárol bárki is, tiszte-ettel meghívom üz. etembe, méltóztassék szétnézni és gyönyörködni a szebbnél szebb tojás-cukrokban. Megjegyezni kívánom, hogy hasonló áron még a fővárosban sincsenek oly gyönyörű husvétii tojások cukorból, bársonyból és diszből Olesó gyári árak. Fő-üzlet: Kossuth utca Sas-palota. Fiokok: Csokoládé király Rákóczi-ut, Orsolya-zárda és a Cukorka király Kert-utca. Tisztelettel Assódy Mihály cukorka és csokoládé nagykereskedő. Husvétii pezsgő árak: Törley Talismán nagy üveg 4-30, Törley Caszinó nagy üveg 4-70 Törley Rezerve nagy üveg 4-70, Litke Transzvania 4-15. Borok: Muskotály, ménesi vörös és gyógyborok. Eredeti olesó árak Kizárólag Assódy Mihálynál és fióküzleteiben.

x **Felhívom** a nagyérdemű hölgyközönség b. figyelmét az újonnan érkezett tavaszi divatfrizurákhoz szükséges hajpótlékokra. Végzek alkalmi fésülést, ondulatiót, hajmosást, lemoshatatlan hajfestést stb. Készíték mindennemű hajmunkát, transzformatiót, illetve parókát is — természetű művészi kivitelben — polgári árak mellett. Kiváló tisztelettel **Schmidt** hölgyfodrász. Telefon 11—98. Rákóczi-ut 5. szám.

x **Házvezetőnőnek** ajánlkozik házhöz vagy plebániára egy közép idejű intelligens komoly nő, a háztartás minden ágában jártas, helyben v. vidékre. Cim a kiadóhivatalban.

x **TUZIFA** hasábos és aprítva, ugyancsak elsőrendű porosz kőszentet házhöz szállít **Weisberger és Társa**. Telefon 688. Telep: Váradvelence, vasunál.

x **Kossuth-utca 2. sz. házban egy emeleti kétszobas lakás** me-lékhelyiségekkel f. évi május 1 re kiadó. Ertekezhetni a Polgári Takarékpénztárnál.

Valódi **Amerikai és Chas-sala cipők**, legjobb **Bor a-lino** és **Pichler kalapok**

REICHARD áruháza

cégnél szereshetők be.

x **A zenekedvelő közönség** szives figyelmét felhívjuk, **Hamza Jenő** primás újonnan szervezett 12 tagú bandájára, mely esténként a Fekete Sas kávéházban a szebbnél szebb ótakkal szórakoztatja a közönséget. Prágai különlegességekből összeállított nagy színházi vacsora K 1-20, kicsi 80 fillér.

x **Női** finom párti fél cipők 4 koronától kezdve, női chewrau, vagy boksx félcipő 6 korona, férfi chewrau, vagy boksx cipő 8 korona. Kalapok, sapkák, fehérneműk, uri divatcikkek legolcsóbb bevásárlási forrása **Feketénél, Bémer-téren**. Üzletemet május 1-én Szent János-utca 3. szám alá helyezem át.

x **Egy igazán élet-ovaló és kézagpótló** intézmény betöltésére vállalkozott egy erre minden tekintetben hivatott és kiváló kvalitásokkal bíró kereskedelmi szakember: **Donát Károly**, ki lakásán, Szabadság-utca 5. szám alatt egy az egyszerű és kettős kereskedelmi könyvvitelt, a magyar és német gyorsírást, gépirást, kereskedelmi számtant, valamint magyar és német kereskedelmi levelezést és a kereskedelmi könyvek felfektetését felölelő tanfolyamot nyitott. Ezen új és minden tekintetben figyelemreméltó intézmény iránt már eddig is óriási érdeklődés mutatkozik s mi a magunk részéről is kötelességünknek tartjuk a mélyen tisztelt érdeklődők figyelmét ezen tanfolyam látogatására felhívni és mindenkinek a saját érdekében ajánlani.

SZÍNHÁZ

Heti műsor:

Vasárnap d. u.: Ezred apja.
este: Cigányprimás (bemutató kisbérletiszünet.)

Hétfő: Cigányprimás.
Kedd: Cigányprimás.
Szerda: Cigányprimás.
Csütörtök: Aranyember. Szinmű.
Péntek: Szünet.

Szombat: Szünet.
Vasárnap d. u.: Artatlan Zsuzsi.
este: Éva.

A cigányprimás.

Egyről beszél most mindenki a színház körül. A **cigányprimásról**. Ez a darab hozta meg a színházhoz a tavaszi napsugarat, jó kedvet, hangulatot. Mindenki örömmel készül a premierre, minden színész és színésznő meg van elégedve a szerepével, nincs a szerepen szalmázás s énekszámaikat annyira szeretik, hogy a tegnapi főpróbán mind teljes hanggal énekeltek.

Ez az oka, hogy majdnem egészen telt nézőtér van a főpróba alatt. Szentgyörgyi, Étsy, Kassay Rózsi, Angyal Ilka, T. Pogány Janka, H. Körösi Juci, meg egy sereg színés ruhájú kari pillangó sereglik a szék-sorok közé. Van egy-két pénztelen habitué és újságírók az első sorokban, sőt itt van Vank Pista is. Elvezetett hallgatja a szép muzsikát. De roppant haragszik, hogyha valamelyik nem tudja eltalálni a zamatos cigányzsargont.

Görög Olga és Medgyaszay olyan szép deutteket énekelnek, hogy frappirozni fogják a közönséget. Horváth Mici egy szép barna cigányleány szerepét játssza: Sáriét. Csupa kedvesség lesz, temperamentumos és hizelgő. Ugyes partnerébe, Tompa Bélába olyan szerelmes lesz, hogy egyik jelenet végén pont két négynegyedes taktuson keresztül összeforr az ajkuk. Közben azonban táncolni kell, úgy, hogy maga a direktor kérdezte Tompatól:

— Te, nincs a ti ajkatok bekenve valamivel.
— De igen direktor ur: mézzel! Ugye Mici?

Mici éneklő a híres Hacacárét, amely Pesten azóta olyan népszerű. Ruháit matyó asszonyokkal varratta. Sokba kerültek, de meglepetést fognak kelteni és ezért semmi ár sem elég nagy.

Különböző toalettek dolgában Görög Olga ismét pazarlásba esett, akárcsak az Éva előadásakor. Négy ruhát csináltatott erre a darabra s halvány kópíájuk nagy vonásokban körülbelül a következő:

Az első felvonásban kislányos ruha, zöld vászonból, fehér köténnyel, a hajban piros szallag. Második felvonásban: halvány lila selyem kosztüm, kicsi francia kalap magas tűzékkel. Aztán: kislányos rózsaszín selyemruha, áthuzva fehér chantilly csipkével. Végül a harmadik felvonásban biborszínű ruha, fekete szőrmével futtatva, biborkalap, fekete magas tűzékkel.

Medgyaszait is megörvendeztette direktora valamivel. Két hatalmas sárga dobozt hozott a színházi szolga Medgyaszay öltözőjébe.

— Mi van ebben, kérdezte a tenorista?

— Ruhák.

— Ki küldte?

— A direktor ur.

— Nem értem... Hát új ruhák, vették valahol, az én költségemre, vagy...?

— Ne tessék nyugtalanodni. Azt üzenni a direktor ur, hogy tessék összetépni ezeket a zöld cédulákat... A kamat is ki van fizetve...

Tehát a tenorista is pompásan „diszponálva” van. De nini! Itt jön Leövey Leó, a cigányprimás. Nagyszerűen érti a dolgát. Az ő könnyed humorával végesvéig mindig ő vezet az ensembleben. Nagy sikerre van kilátása ma estére.

Ilyen pompás auspiciumok mellett végül számba a direktor felkészültségét is. Elsősorban a karral debütál, amelyet az új és szép táncokra Nádasi Oszkár tanított be. Sok eredeti, ügyes figura, új fordulat van a táncokban.

És végül a diszletek. A festőterem legújabb termékei. Esti fénynél ragyogó fényhatásokat lehet velük elérni. Büszke is rájuk a direktor.

De legjobban bámulták a sok csillogó kuliszakat azok a rajkók, akiket a váradi cigánytelepről hozott be a direktor. Nyolcan vannak, 9—12 évesek. Mindegyiknek ott van a hóna alatt a hangszere. Nagyobbak, mint ők maguk.

A kis banda játszani fog a nyílt színen. Ugy, amint ott kint a putrik tövében. Azt, amit akarnak, amit legjobban tudnak.

Tegnap próbát is tartottak. A direktor nagyon meg volt elégedve. Odamegy a kisprimáshoz.

— Derék fiu vagy öcsém.

— Kezet fog vele s markába csusztat egy tiz koronás aranyat. Ez a foglaló.

— Megállítom a kis rajkót.

— Hogy hívják kis primás.

— Varga Bélának.

— Kiirnak az ujságba, mondja Kerné.

— Jaj, akkor engem is, engem is tessék felírni, kiáltott fel valamennyi kis fekete művész.

A cigányprimás. Ma, vasárnap este mutatja a színház operette személyzet Kálmán Imre szenzációs sikerű operettjét a cigányprimást, amely Budapesten, eddig még ritka, lázas érdeklődést keltve, fényes sikert aratott. A bemutató kiállítására nálunk kiváló gondot fordított az igazgatóság és a darab rendezését illetőleg Erdélyi Miklós igazgató fáradhatlan rendezői munkássága nyújt garanciát. A cigányprimás valóban elsőrangú szereposztása a következő: Rác Pali — Leövey Leó, Rác Laci — Medgyaszay, Sári a leánya — Horváth Mici, Juliska — Görög Olga, Irinay grófnő — T. Pogány Janka, Gaston, a fia — Tompa Béla, VII. Herbert — Ponghó László.

A színház nagyhete. Mint évente rendszeren, az idén is megüli a nagyhetet a Szigligeti színház. Nagyesütörtökön, a Cigányprimás négy előadása után Jókai Mór örökszépességi színműve az Aranyember kerül színre. Nagypénteken és Nagyszombaton szünetet tart a színház, husvét vasárnapján azonban két előadás lesz: délután egy bájos operette a népszerű Ártatlan Zsuzsi kerül színre, este pedig a szezon egyik sláger: az Éva. Husvét hétfőjén, a délutáni előadás alkalmával a Tatarjárás, este pedig a Cigányprimást játsszák. Kedden: Gyümölcsoltó Boldogasszony ünnepén ismét két előadás lesz. Délután a színházi közönség egy kedvenc műsordarabja: az Orpheus a pokolban című operette fogja a közönséget szórakoztatni, este pedig új betanulással az Elvált asszony reprise lesz.

IRODÁLOM

Az **Élet** c. szépirodalmi képes hetilap f. év. március 16. számában közli *Flaubert* legendájának folytatását *Vajda Ernő* fordításában, továbbá *P. Abraham Ernő* és *Halász Jenő* novelláit, *Harsányi Lajos* és *Juhász Gyula* verseit *Cikkert* irt *Andor József* a nagy hétről, *Sztrakoniczky Károly* *Ambrus Zoltán*ról, mint kritikusról és *Móricz Pál* visszaemlékezését a nagy idők tanujáról. Ezenkívül a rendes kritikai rovatok és illusztrációk egészítik ki az **Élet** legújabb számát.

A Religio tegnapi száma ismét pompás, élénk tartalommal jelent meg. Kiemeljük belőle *Bodnár Gáspár* vezércikkét *Keresztény világnézet* és az élet, *Jedlicska* értékes tanulmányának — *A feminizmus* — folytatását és *Kmoskó* egyetemi tanárnak elismerésteljes kritikáját *Székely* nagy művéről, az apokrifekről.

Ne hagyja magát félrevezetni!

Csillárgyár

Nagyváradon csak egy van. Gyártelep: **Szent János u 20.** Iroda s raktár: **Bémer tér 3.** A n. é. közönség szives tudomására adom, hogy villamos felszerelési vállalatomhoz a gyártelep is felvettem. **10 éve fennálló** vállalatom a legnagyobb garancia, hogy a legolcsóbb beszerzési forrás cégom. Tömeges partfogást kérve kiváló tisztelettel **STERN**.

EGYESÜLETEK

A Kath. Kör közgyűlése. A nagyváradi Katholikus Kör ma délelőtt 11 órakor tartja évi rendes közgyűlését, saját helyiségében. A közgyűlés tárgyai:

1. Titkári jelentés az egyesület 1912. évi működéséről. 2. Az 1913. évi zárszámadások megvizsgálása céljából számvizsgálók kiküldetése. 3. Az 1912. évi megvizsgált számadás jóváhagyása s a fölmentvény megadása tárgyában határozathozatal. 4. Az 1913. évi költségelőirányzat megállapítása. 5. Az igazgató-választmányban megüresedett három tagsági helynek 1913. évre szavazás útján betöltése.

SPORT

Nemzetközi football mérkőzés Nagyváradon.

A NSE és NAC közös programja.

A football-sporttal foglalkozó nagyváradi sport klubok két elitje a NSE és NAC közös akcióval olyan football programot készít elő a közelgő husvét napokra, amellyel érték és érdekesség dolgában egyetlen vidéki város footballprogramja sem vetelkedhetik. Nagy anyagi áldozat árán sikerült ugyanis megnyerniök husvét két napjára a bécsi Floridsdorfer SCI csapatát, azt a jó hírnevű jelentős eredményekkel bíró osztrák csapatot, hogy Nagyváradra leutazzék és itt a két nevezett nagyváradi csapattal nemzetközi mérkőzést tartson.

A bécsi csapat husvét első napján, vasárnap délután a NSE I. csapatával mérkőzik. A NSE teljes első csapatát állítja ki Niessnerrel és Lassingleitnerrel, hogy a bécsi csapat méltó ellenfele lehessen.

Második napon, husvét hétfőjén, a NAC I. csapata mérkőzik a bécsiekkel.

Mint hogy a husvét napokat követő kedd is ünnepnap, a NAC e napra is gondoskodott egy rendkívül érdekes attrakcióról. Lelőtötte ugyanis e napra a kolozsvári AC csapatát egy barátságos mérkőzésre.

Kedd délután 4 órakor mérkőzik a NAC csapatával s a mérkőzés eredménye mutatni fogja a két város football sportja közötti különbséget.

Az ünnepi mérkőzések rendezésére a klubok széleskörű munkát fognak kifejteni. A program részleteiről legközelebb bővebben beszámolunk.

Vasárnapi football-mérkőzések. A NSE — BVC keletmagyarországi bajnoki mérkőzése lesz vasárnap délután fél 4 órakor a Rhédey-kerti sporttelepen. A NSC mult vasárnapi vereségét akarja kikorrigálni, viszont a BVC a DTE ellen mutatott szép formáját akarja megismételni. A mérkőzést Friss József (NAC), a legújabb nagyváradi szövetségi bíró vezeti. Izgalmas és változatos küzdelemben lesz része a nézőközönségnek. Előzőleg a NSC megerősödött első csapata fog a NAC második legjobb 11-jével mérkőzni s ennek eredménye is nagy érdeklődés tárgya. Délelőtt 10 filléres tréningjegyek mellett a NSE II — NSC II. fog mérkőzni.

Schlésinger Izidor vezetése mellett. Délután a helyárák rendesek s a közönség kényelme biztosítva van.

A NAC — DTE mérkőzés. A DTE — NAC bajnoki mérkőzése ma, vasárnap, délután fél 4 órai kezdettel fog lefolyni Debrecenben a DTE pályáján. A nagyfontosságú mérkőzés lejátszására a NAC csapata nagyobb kísérettel ma reggel utazott át Debrecenbe. A mérkőzés eredménye délután 5 és 6 óra között a Szalon-kávéházban lesz megtudható, mert a NAC vezetősége nyomban a mérkőzés végeztével ide adja le telefonon a mérkőzés hiteles és részletes eredményét.

TÁVIRÁTOROK

Báró Fejérváry jubileuma.
Bécs, márc. 15.

Ma ünnepli nyolcvanadik születése napját báró Fejérváry Géza, a magyar testőrség kapitánya. Családtagjai ma feljöttek Bécsbe és itt a Sacher-szállodában ebéd volt. A király Fejérváryt 80. születése napja alkalmából a saját szobrát ajándékozta.

A pápa állapota.

Róma, márc. 15.

A pápa egészségéről ma ismét nyugtalanító hírek voltak elterjedve. Ma éjjel aszmatikus rohamai voltak, amely nagy aggodalmat keltett. A pápa állapotának rosszabbodását a vatikánban sem tagadják.

Andrássy Gyula a főrendiházról.

Budapest, márc. 15.

Andrássy Gyula gróf ma cikket irt a főrendiház legutolsó üléséről. Cikkében azt hangoztatja, hogy a főrendiház nem használt Lukácsnak csak ártott.

Drinápoly sorsa.

Páris, márc. 15.

Konstantinápolyból jelentik, hogy Drinápoly védelmezője Sikri basa súlyosan megbetegedett, emiatt lemond a főparancsnokságról. Most már valószínűnek tartják, hogy a város legközelebb megadja magát.

Az orkán pusztítása.

Newyork, márc. 15.

Az orkán Luisinában, Texasban Alaiamában, Missiszipiben és Tennesseeben 60 ember életét követelt. Vashvillében 20 ember meghalt, számos épület a földdel lett egyenlővé. Óriási vihar dühöngött. Csikágó városában is.

Öngyilkosság a Zugligetben.

Budapest, márc. 15.

A zugligeti erdőben ma Pitró Andor, Pitró Antal győri gimnáziumi tanár fia, ismeretlen okból agyonlőtte magát.

NYILTÉR

FOGAK.

Ép gyökerek bennhagyásával művészkivitelben szájpadias nélkül is készíthető kitérő hirtelleg
nevé

Fogtechnica

Dr. Deákné

Nagyvárad, Kossuth-u. 2.

Fezete Sassal szemben

IGAZSÁG SZOLGÁLTATÁS

Hogy állunk a tömegsztrájkokkal? Ezt a kérdést Rosenfeld Zsigmond tenkei iparos adta fel Kiss Gyulának Tenke egyetlen szociálistájának. Kiss Gyula ugyanis mikor a nagy sztrájk készült kapacitálni igyekezett egy pár tenkei iparost, hogy csatlakozzanak. A tenkei iparosok azonban jobbnak látták Kiss urat egyedül hagyni tömegsztrájkolni. Hogy most elmaradt a sztrájk. Rosenfeld megkérdezte Kisst:

— Hogy állunk kollega a tömegsztrájkokkal? Kiss annyira dühbe jött, hogy Rosenfeldre rontott és minnekutánna adott neki egy pofont, összetörte a kalapját. Rosenfeld ezért Kisst idegen vagyon rongálásért feljelentette és kártérítést is követelt. A tenkei bíróság meg is ítélte 20 korona kártérítést. Kiss azonban nem azért szocialista, hogy az okozott kárt meg is tudja téríteni, kimutatta, hogy neki nincs 20 koronát

érfő vagyona. Rosenfeld mit volt kénytelen tenni? A pofonért jelentette fel tegnap a tenkei bírósághoz Kisst, aki ha fizetni nem is tud, de ülni mindenestre tud.

SZERKESZTŐI PÓSTÁJA

A húsvéti mellékletekre szánt dolgozataikat sziveskedjenek t. munkatársaink minél hamarabb hozzánk juttatni.

KÖZGAZDASÁG

Gabona üzlet.

Áprilisi buza (1913.)	— —	11.34
Októberi buza	— —	12.04
Áprilisi rozs (1913)	— —	9.35
Októberi rozs	— —	9.40
Májusi tengeri (1913)	— —	7.45
Juliusi tengeri	— —	7.71
Áprilisi zab (1913)	— —	9.40
Októberi zab	— —	8.40

Budapesti értéktőzsde.

Magyar hitelrészvény	—	825.25
Osztrák hitelrészvény	—	631.50
4%-os koronajáradék	—	82.60
Osztr. magy. államv.	—	706.—
Jelzálogbank	—	433.50
Leszámitoló és pénzváltó	—	507.—
Hazai bank	—	280.—
Magyar bank	—	564.—
Keresk. bank	—	3598.—
Rimamurányi	—	723.—
Salgótarjáni kőszén	—	748.—
M. Alt. Kőszénbánya	—	10.63.—
Közuti vasut	—	649.50
Városi villamos	—	367.—
Adria	—	538.—
Atlantika	—	346.—

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Nagyvárad város VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Ertesítjük a t. közönséget, hogy a

Wolfram lámpák

ára olcsóbb lett, **Wolfram** és egyéb izzólámpák nagy raktára legolcsóbb áron a közönség rendelkezésére áll. Telefon rendelésre ráfizetés nélkül házhoz szállítjuk.

Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Elvállaljuk villamos világítási és erőátviteli berendezések felszerelését.

Csillárok

l á m p á k

Állandóan nagy választékban kaphatók.

Villamos motorok

1/4 lóerőtől mindva nagyságban.

Főszerező telefonja 55. sz.

MÉRŐ JENO
butorgyára

Budapest, VII. Rózsa-utca 22.

Állandóan raktáron tart saját készítésű butorokat, a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig.

Teljesen berendezett minta termek.

VAJNOVSZKI FERENC

uri- és női cipész, Szaniszló-u. 55.

Készít uri- és női cipőket mérték szerint. Javítások jutányos árban. Meghívásra házhoz küldök, levelekre válaszolok.

RUFF TESTVÉREKépület- és géplakatos műhelye
LUKÁCS GYÖRGY-UTCZA 26.

Mindennemű lakatos munkák, vas-szerkezetek, vízvezetékek javítások és takaréktűzhelyek elsőrendű kivitelben.

Gazdasági eszközök készítése
ugymint: ekék, boronák, borsajtók és szőlőzúzók stb. **Lancos kútaink** ugytartósság, mint vízemelő képesség tekintetében minden eddigit fölülmulnak. Mindennemű gépjavítások szakszerű, és gyorsan eszközöltnak.**Hirdetések**

felvétetnek a kiadóhivatalban.

ÜZLETSZERZŐ
tisztviselőt

fixfizetéssel és jutalékkal keres a

Trieszti Általános
Biztosító TársulatBiharmegyei főgynöksége Nagyvárad
Bazár épület, I. emelet.**Ha nincs megelegetve** szabójával, mert drága vagy rossz-szabó vagy nem pontos, szóval bármi okból. Kérjé fel **DARABONT & Y. és TÁRSA** uriszabó céget Szilágyi Dezső-u. 6. (Sonnenfeld-palota) és meglepő önt az ottani szóba, olesó, kifogástalan kiszolgálás Alkalni és gyásruhák 24 óra alatt. Vidékről egy beküldött öltönyről újat készítek. Valódi angol szövetek.

Helyi és vidéki telefon 980.

Cséplésnélpénzt, időt, munkát takarítanak meg „STERN”-féle **SZABADALMAZOTT** **dobkosár betétlécce**.

Kérjen felvilágosítást ingyen és bérmentve

Bárdos és Brachfeldműszaki és villamossági vállalat
Budapest, VI. Gyár-utca 5. szám.**Kajári Dezső**

villamosvilágítási vállalata

Nagyvárad, Beöthy Ödön-u. 46. sz.

Készíti a legmodernebb villamos világítási és erőátviteli házi telefon **csengő berendezéseket**. Motor és dinamó tekercselések és szakszerű javítások. **Izléses kivitelű oszlopokat rajzszerint készít és átalakít. Éjjeli ügyeletet szolgálat.**

Telefonszám 1192.

Az Orient szálloda

Budapest

VII. Rákóczi-ut 42-ik szám.

Teljesen újonnan berendezett 85 szobával a város központjában. Villanyos világítás, figyelmes kiszolgálás. Szobák 3 koronától feljebb. Kávéház a házban. Szíves pártfogást kér a tulajdonos.

Vezető: **Schlothauer Ferencz.****Értesítés.**Tisztelettel tudatom a n. é. közönséggel, hogy a **Köcsuth** utcán lévő a**„NAGY PIPA“**

vendégöltöt átvettem és azt újonnan átalakítottam.

Naponta friss esapolású **kőbányai salon sör** (alá Pilseni!)Kitűnő érmelléki faj borok. **Izletes magyaros konyha.**

Naponta válogatott zónás reggelik.

Előzékeny és figyelmes kiszolgálás.

Pénteken mindég halesély.

Szombaton állandóan nagy hurkaestély zeneszó mellett.

Szíves pártfogást kér

Popovics Sándor,
vendégöltés.**FÉLIX-FÜRDŐ**nyári és téli gyógyhely. Európa leggazdagabb kénes hév víz forrása. **Vizhőfoka 49° C. 17 millió liter víz mennyiség.** Csusz, köszvény, ischiás, izzadmányok és női betegségek ellen. 1909-ben **9200** beteg hagyta el gyógyultan, javultan a párállanul hatásos fürdő gyógyforrásait. **Penzió rendszer október 1-től május hó 1-ig.** Elsőrendű ellátás, reggeli, ebéd, vacsora, fűtés, szoba világítás, egyszeri fürdés a Ferencz-fürdőbe pókró-csozassal hetenként **56 koronába** kerül.

A Viktor szálló folyosója össze van kötve a fürdőkkel. A folyosókon lévő kályhák állandóan fűtve vannak. Bármilyen időben meghülés veszélye nélkül lehet a kurát eredménnyel használni.

Posta, távirtda, interurbán telefon, állandó gyógyszerár a fürdő telepen. Prospektust küld az

igazgatóság.

Fey Rezső

mű-bádogos, vízvezeték- és csatornázási vállalat

Szent János-utca 22. szám.
TELEFON 532. TELEFON 532.

Készít udvari ragymentes
closetteket vizöblítéssel.
Angol-closett berendezést,
vixtartány vagy önzáró clo-
sett csapokkal való öblítéssel.
Mindennemű épület és dísz-
bádogos munkát. Vil any-
erő gépekkel berendezve.

Árverésen vett áruk eladása

megkezdődött

**Rákóczi-ut 14. lebontott
APOLLÓ - EPÜLET MELLETT.**

Női kötött harisnyák 30 fill., férfi fegyház
kötésű zokni 26 fill., gyermek patent
harisnyák 24 fill., 1000 tuozat zseb-
kendő drbja 6 fillértől 3-50-ig, női és
férfi fehérneműek igen olcsón s még
igen sok áruk kaphatók.

Husvétii illatszerek parfümök kölni vizek

a legszebb kivitelben és
legolcsóbb árban kapható

Farkas István

„APOLLÓ” drogueriájában

Nagyvárad, Rimanócy-palota

Rákóczi-ut 7/b.

Kiválóan szép munkáért aranyérem és
aranyokmány kitüntetés.

ÉRTESÍTÉS.

Értesitem a t. közönséget, hogy SZENT
JÁNOS-U. 4. SZ. alatt EGY MODERN

cukrászdát

létesítettem. A fővárosban Kugler (Gerbeaud),
Weisz Béla udvari cukrázoknál és külföldi
előkelő üzletekbe, helyben a volt Molnár-féle
cukrászdában hosszabb ideig mű ödtem.

Parfee és forma fagyalt megrendelé-
sek, vala-
mint lakodalmi és egyéb ünnepekre
süteményeket és tortákat elsőrendű kivitelben
a legolcsóbb árban mindenkor megrendelhe-
tők. Becses pártfogást kér

Gáborfi János,
cukrász.

Fröhlich József

viaszgyertya-gyártó-, méz-
és viaszkereskedése

Nagyvárad, Szent János-u.

Ajánlom a Főtisztelendő
papság és a n. é. közönség részére tem-
plomi viaszgyertyáimat, padló-viaszt fő-
zött állapotban, valódi akác-virág cse-
mege mézet, hófehér lépesméz, mézes-
kalács különlegességeket. Tisztelettel

Fröhlich József.

Telefon 907.

Telefon 907

UNGHVÁRY JÓZSEF
SZŐLŐTELEPEN IS GYÜMÖLCSFA-ISKOLAJÁBAN
CZEGLÉD (PESTMEGYE)
Nagyobb mennyiségű
nemes gyümölcsfa-
csemete, boggyógyümölcsök,
vadonok, kerti sövények,
sima és gyökeres szőlővesszők
stb. kaphatók.
Tessék kimertő árjegyzéket kérni.

XXX-ik magyar királyi

jótekonyczélú államsorsjáték.

Ezen pénz-sorsjáték remélhető tiszta jövedelme közhasznú és jótekonyczélúakra fog fordítatni. Ezen sorsjátéknak
összesen 14885 nyereménye van, melyeknek összes értéke 475000 koronára rug készpénzben.

Főnyeremény 200.000 korona készpénzben.

Továbbá:

1 főnyeremény	— — — —	30 000 K készp.	20 nyeremény á 200 K	—	4.000 K készp.
1	— — — —	20.000	40	—	6.000
1	— — — —	10.000	100	—	10.000
1	— — — —	5.000	200	—	10.000
5 nyeremény á 1000 K	— — — —	5 000	2500	—	50.000
5	— — — —	2 500	12000	—	120 000
10	— — — —	2.500	14885 nyeremény	—	összesen 475.000 K készp.

Huzás visszavonhatatlanul 1913. évi május hó 15-én.

Egy sorsjegy ára 4 korona.

Sorsjegyek az összeg előzetes beküldése mellett a magyar kir. lottójövedéki igazgatóságtól Budapesten (Vámpalota) portómentesen küldetnek, ezenkívül kaphatók valamennyi posta- és sóhivatalnál, az összes vasúti állomásokon s a legtöbb dohánytözsdeben és váltó-üzletben. Játéktervet ingyen és bérmentve küld.

A magy. kir. Lottójövedéki igazgatóság.

Értesitem a nagyérdemű közön-
séget, hogy a mai napon Bihari
Samu bádogos és szerelő cégtől
megváltam s az Arany János-u.
14. sz. a. egy kitűnően felszerelt

bádogos és szerelő- műhelyt

létesítettem. Elvállalok minden-
nemű bádogos munkát, vízvezeték
és csatorna berendezéseket. Költsé-
gvetésekkel díjtalanul szolgálók.
Partfogást kér, kiváló tisztelettel

KOLLMANN FERENC

bádogos és szerelő
Arany János-u. 14. sz. Telefon 771.

Alapított 1850.

Alapított 1850.

Van szerencsém a n. é. gazdaközönségnek
ajánlani a legkitűnőbb

vető-magvaimat.

Valódi eredeti kitűntetett
takarmányrépa-fajokat.

Oberndorfi kerek sárga;
Mamuth óriás hosszú vörös, ecken-
dorfi olajbogyó sárga palackalaku
hosszu.

Államilag vizsgált arankamentes, magyar lucerna,
stíriai vörös lehere.

Pázsit díszfű vegyflék.

Angol perje, muhar, búkköny, pap-
rika köles, kendermag, kék mák,
dug hagymák, cukor cirok. Kifli burgonya.
Gazdá kodó és kereskedő urak figyelmét fel-
hívom jutányos árainra.

A legjobb konyhakerti virágmagvak és gumók
A t. gazdaközönség b. megrendeléseit a legnagyobb
készséggel várva, maradok kiváló tisztelettel:

Dell'Ortó Károly

magkereskedése a „Zöld Koszoru“-hoz.
Nagyvárad, Szent László-tér.

Képes árjegyzéket kívánatra bármintve küldök.
Videki megrendeléseket gyorsan és pontosan teljesítek
csomagolási költség nélkül.

HELYBEN TELEFON 11-75 VIDÉKEN

FEST! TISZTIT!
vegyileg női, férfi és
gyermek ruhákat.

MOS!

gallér és kézelőket fé-
nyesre, csipke és szövet
függönyök, bútor szö-
vetek, papi és egyen-
ruhák vegyileg tisztit-
tatnak.

Gyár: Körözs-utca 13.

Felvételi üzlet:

Zöldfa Passage 93.

Rákóczy-ut 7. szám

Mokos Sándor.

Merza Kálmán

szijgyártó, nyerges
és bőröndös mester

Nagyvárad, Szent János-utca 48. sz.

Raktáron tartok minden e szak-
mába vágó cikkeket, ugymint:
dizs- és igás-szerszámot,
nyerget és versenyostorokat. Ki-
vánatra megrendelés után is ké-
szítek a legegyszerűbbtől a leg-
díszesebb kivitelig, feltűnő
szolid árak mellett.

BÁDOGOS- ÉS VÍZVEZETÉK SZERELŐ MŰHELY.

Fábry János

bádogos- és vízvezeték szerelő
Rákóczi-ut 15. szám.

Elvállal minden e szakmába
vágó munkát és javításokat
jutányos árban. Levélbeni
meghívásra házhöz jövök.

Építész és házi urak szives figyelmébe.

DENGELEGI és BOTHÁZY

szerelő, épület-, díszmű-bádogos, vízvezeték-
berendező és esatornázási vállalata Nagyvárad.
Kolozsvári-utca 44. szám

Elvállalunk: fürdőszobák berendezését és szag-
talan angol klozetek felszerelését, házi csa-
tornák szakszertű elkészítését, kőfaragó és
beton műkö vállalkozók, homok és kavics
teleptük. - Ip. t. oklevéllel kitüntette 1899.
Költségvetés díjtalan. Meghívásra azonnal
TELEFON 579. házhöz jövünk. TELEFON 579

Horváth Elemér

uriszabó

Nagyvárad, Kolozsvári-u. 75.

Ajánlja magát a legújabb divat
szerint elegáns férfi és fiu gyer-
mek öltönyök mértékszerű elke-
szítésére, meghívásra házhöz jövök

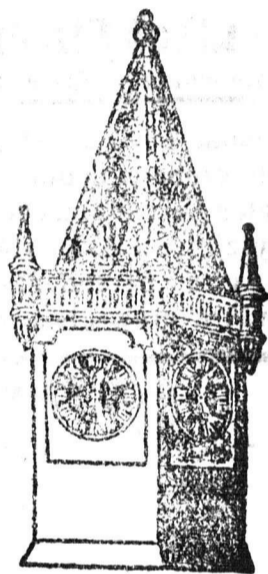
Javítások és tisztitá-
sok jutányos árban.

Mezey Dezső

toronyóra készítő
Nagyvárad, Szt. János-u. 64.

Az ország egyik
legrégibb és leg-
megbízhatóbb
toronyóra

készítő telepe.
Olcsó árak, több
évi jótállás.
Villanyerő
berendezés.

Kivánatra árjegyzéket
bármentve küld

Orosilag több száz esetben ajánlva.
10-39. Telefon 10-39

KEPES ELEK

orvosi lötszerész üzlete Nagy-
várad, «Sas-passage» átjáró.

Ajánlja saját készítményét
sérvkötőit,

szarpenzériomok fesskendők és
betegápolási cikkeit, u. m. egye-
nestartók, haskötők, ágytálcák,
bidég,

anatómiai sérvkötők

a melyek a sérvet állandóan
visszatartják, műlábak és mű
végtagok, támgépek, gummi cikkeik, harisnyák stb. és
a még fel nem sorolható cikkeik. Külön pró-
baterem női és férfi kiszolgálására.
Óriási nagyraktár. Tisztviselők és
iparosoknak árendedmény.

Legolcsóbb bevásárlási források:

Ha Ön
óráját jól és jutányos árban akarja megcsináltatni, hozza el **FEIN KÁLMÁN** óráshoz, Telekí-u. 9. Dr. Nemes ház. Villanyos megállóhely. —
Órákban állandó nagy raktár.

Alapítatott 1893. **Freund Benjámín** Alapítatott 1893.
műorás, ékszerész és látszerész
Nagyvárad, Rákóci-ut, Széchenyi-szálloda épület.
RITKA ALKALOM.
Üzletem átalakítása miatt a teljes raktáramat kiárultom eddig nem létező leszállított árban, arany-, ezüst-, nikkel órákat, aranyláncokat, gyűrűket, fül-függőket és más ékszerszemléket, kina ezüst tárgyak, ingaórák, látszereknél 50 % engedmény.

Izsák Lilla
mellfűzői, amelyek bécsi modellek szerint készülnek, országos nagy népszerűségnek örvendenek a hölgy közönség körében. Megrendelhető mérték szerint,
Nagyvárad, Nagy Sándor-u. 1. Fűző üzlet: TELEFON 1-53. szám.

Mezey János és Társa
fűszer, csemege kereskedése Nagyváradon, szt. László-tér és Telekí-utca sarok.
Szolid üzlet többet nem ad, de kevesebbet sem.

RUM és LIKÖR
házihoz való készítéséhez legjobb essentiák :: kaphatók ::
VADÁSZ ALBERT
„Angyal” drogueriában BÉMER-TÉR.

HA A KOSSUTH-
utczába vezetni utja, keresse fel a legjobb hírnévnek örvendő
KEPES ETEL
varró- és himző előnyomdáját, ahol bevásárlásait a legolcsóbban eszközölheti kézi munka anyagokban.

Izléses arany- ezüst ékszerek, finom, órák legolcsóbban kaphatók
Szilágyi Géza és Ts-nál
Rákóci-ut
Telefon. 630.

Tatray Sándor
telefon 558. telefon 558.
NAGYVÁRAD
Körözs-utca 11. sz.
Épület és műlakatos vízvezeték és vasszerkezeti munkák.

NE ADJUK
pénzünket idegen cégnek, vegyünk
lánckútat
MÁRKUTZ JÓZSEFNÉL
Akadémia-u. 1. sz.

Deutsch Simon
bútor-asztalos Ór-u. 6.
Elvállal olesó árban háló-szoba-, ebédlő- és szalon berendezéseket, ugyszintén előszoba és konyha berendezést. Hívásra megjelenek.

Oláh Sándor
épület- és műlakatos
Beöthy Ödön-u. 43.
Elvállal minden e szakmába vágó új munkákat és javításokat jutányos árban. Takarékos tűzhelyek állandóan raktáron. Költségvetést kívánatra küldök.

Alapítatott 1895-ben.
Deo Adjuvante!
Imrek Károly
épület és műbutor asztalos N.-Várad, Alapi-utca 10. szám.
Alapítatott 1895-ben.

Udvari kávéház
családok kellemes szórakozó helye. Esténként Bebe Kálmán teljes zenekarával hangversenyez. — Bejárat
Szt. László-tér és Zöldfa-utca.

FELDSTRICK KÁLMÁN
könyvkötészete és dobozgyártása
NAGYVÁRAD, Rákóci-ut, Moskovits palota
Biharmegye és N.-Várad város kir. itélőtábla és a megyei főszolgabírók és körjegyzőségek szerződéses szállítója.

ROZSNYAY JÓZSEF
mű-asztalos, Nagyvárad Kolozsvári-u. 77.
Európa nagyobb városaiban évek során át szerzett gyakorlati ismereteim lehetővé teszik, hogy a mai közönség részére a művészi kivitelű különlegességi munkákat is kedő szak tudással a legpontosabban elvégezhessem. Készítek továbbá: modern háló, szalon, bútor és üzleti-berendezéseket, portálakat, lakás- és kastély-berendezéseket minden stílus és kivitelben a legolcsóbb árak mellett. Egy kísérlet elengedő, hogy a t. nri közönség bizalmát továbbra is kiérdemeljem.
Tisztelettel ROZSNYAY JÓZSEF, műasztalos.

Szántó Dezső
első
nagyvárad
**REDÖNY-
GYÁRA** Rulikovszky-ut
TELEFON 491

Jenny Jenő
órák, ékszerész és látszerész. Ajánlja dúsan felszerelt óra és ékszer nagy raktárát jutányos árban. **Szent János-u. 39. sz.** Óra és ékszer javításokat pontosan eszközölk.
Tanuló felvétetik.

Kerékpár varrógép s gramophon javításokat készíttetni legelőnyösebb
Horvát Béni
mechanikusnál.
Kossuth Lajos-utca 18.
Az összes alkatrészek állandóan raktáron.
TELEFON 1038. szám.

Hans Lajos
Gáz és villanyberendezési vállalat.
Elvállal mindennemű gáz és villany-berendezéseket és jókarbantartását.
TELEFON 1038. sz.

PENCZ JÁNOS
(cipész, szakiparos.)
NAGYVÁRAD,
Szt. János-u. 34.
Készít mérték szerint uri és női (Orthopéd cipőket is) jutányos árban mérték szerint. Meghívásra házhöz jövök.

Petry Arpád
órák- és műszerész
Nagyvárad, Rákóci-ut 9.
Taroly és Riszto mellett, a Rimanóczy-palotával szemben. Mindennemű műszerész munkák szakkeresői javítása elfogadjatik.

Alapítatott 1880-ban
Schopper György
utóda veje
Rohoska Pál
Villanyerőre berendezett géplakata, vas és rézöntőde
NAGYVÁRAD,
Sanc-utca 22. sz.

Uj keztűs és sérvkötő készítő!!
Keztűk mérték után gyorsan es legjutányosabb árban készíttetnek. Bál keztűk 70 cm. hosszú, csak 6 korona. Tisztítások és javítások azonnal eszközölk. Ruganyos sérvkötők 4 korona.
HORVÁTH R.
Nagyvárad, Szt János-utca

Kiadó.

Györy Sándor
villanyerőre berendezett kőses és kőszőrűldője
Kert-utca, 4. szám.
Elvállal mindenfélé speciál kőszőrűldéseket és javításokat, haj- és szakálvágó és lönyiró gépet, zsillette és mindenfélé más borotvák kőszőrűldését pontosan eszközölk.

ÉGI LANT
ker. katolikus imádságos és énekes könyv, diszes vászonkötésben
1 K 30 fillérért
kapható a Szt. László-nyomda részvénytársaságnál.

Névjegyek
a legolcsóbban beszerezhetők:
Szent László-nyomda r.-társ.-nál
Szilágyi Dezső-utca 5. sz.

Villamos berendezéseket, u. m. magánépületek, világítási felszereléseit, csengő házi telephon, ipartelepek, gyárak, és malmok. Villamos világítási és erőátviteli berendezéseit pontosan és szakavatottan készít
SZENES SÁNDOR
villamos berendezési vállalata Szalárdi-u. 9. Költségvetéssel díjtalanul szolgálók, meghívásra azonnal jövök.

FÉNYKÉPEZŐ

gépek, lemezek, vegyszerek

Elismert legjobb gyártmányok: Gevaert-Kodak, N.P.G. Vindobona, Hauff, Agfa, gyári főraktára

LŐRINCZ cégnél

Nagyvárad, Bémer-tér.

Telephon 12-68.

Telephon 12-68.

Telefon 8 sz.

Gazdasági magvak u. m.: Valódi

quedlinburgi

burgundi répamagvak, szavatolt ólomzárolt lucerna, lóhere és pázsit-fűmagvak, MAUTHNER-féle kerti veteménymagvak, szőlőmiveléshez szükséges cikkek, mint: raffia, kékkő,

Telefon 8 sz.

Telefon 8 sz.

rézkénpor, kecskeméti kénmáj stb. stb. bármely mennyiségben

JANKY ANTAL UTÓDA

cégnél szereshetők be a legelőnyösebben.

Telefon 8 sz.

Telefon 12-64.

ÉHIK ANTAL

épület- és díszmű bútortasztalos
Sánc-utca a kala gyár épületében.

Állandóan raktáron tart saját készítményű medon bútorokat, háló-szoba és ebédlő-szoba berendezéseket stb. Ugyanott félig használt bútorok is kaphatók.

Telefon 12-64.

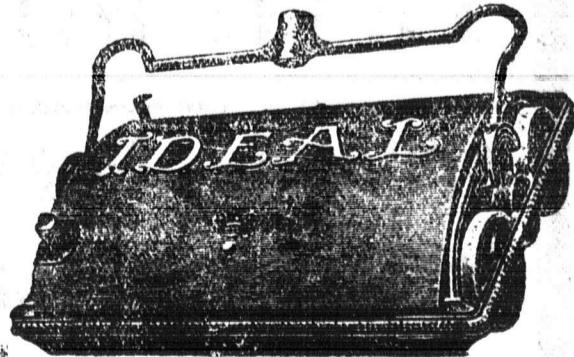
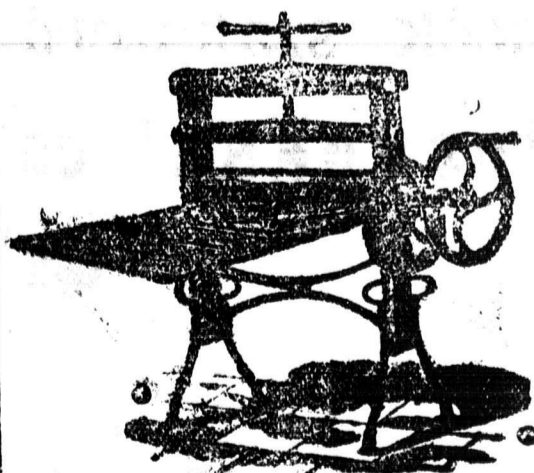
"NIGRIN"

a legjobb cipőkrém az egész világon
Az eddigi világhírű wiksnek vitriol nélküli gyártása is-

ST. FERNOLENDT, WIEN III.

es. és kir. udvari szállító.

80 éves gyári fennállás.

Ujdonságokból állandó nagy választék
háztartási és konyhafelszerelések kizárólagos raktára

TARSOLY és RISZTÓ vaskereskedésében

Nagyvárad, Rákóczi-ut. Telefon 390.

Melocco Péter cementárugyár és építési vállalat részvénytársaság

Budapest, IX. Timót-utca 4. a. b. szám.

Nagyváradfi fióktelep: Szöllős-u. 16.

Gyárt: Szabadalmazott géppel gyártott kar-
mantyus portlandcement csöveket az
összes szabványos méretekben és ahhoz való idom-
darabokat, csömöszölt és vasbetétes, valamint
portlandcement csöveket, kútgyűrűket stb.

Márvány mozaiklap, műkő- és cementáru-
gyár. Beton és vasbeton építési vállalat.

Elvállal: Utcák és házak csatornázását,
hidak és vízmedencék szakszerű
építését. Nagyobb vállalatoknál **tervekkel és
költségvetéssel szolgál.**

Meghívást az ország bármely részéből elfogad.